

PETRAS VAIČIŪNAS

Nuodėmingas angelas

Penkių veiksmų drama

„VAIRO“ B-VĖS LEIDINYS, Kaunas 1927

Kūrinys suskaitmenintas vykdant ES struktūrinių fondų remiamą projektą
„LIETUVIŲ LITERATŪROS KLASIKOS KŪRINIŲ PERKĖLIMAS
Į ELEKTRONINĘ ERDVĘ“, 2013

TURINYS

VEIKĖJAI.	3
PIRMAS VEIKSMAS.	4
ANTRAS VEIKSMAS.	17
TREČIAS VEIKSMAS.	31
KETVIRTAS VEIKSMAS.	44
PENKTAS VEIKSMAS.	57

VEIKĖJAI.

Arnas Raimundas, skulptorius.

Dalia, jo žmona.

Gandas, kompozitorius.

Gauras, turtuolis.

Gaurienė, jo žmona.

Kun. Robertas, bažnyčios rektorius.

Beatrisa, Vienuolių mokyklos auklėtinė.

Chichi, exkunigas.

Ponia, „Džiaugsmo Valandos“ namų šeimininkė.

Kelnierius.

1 vyras

2 vyras Policijos agentai.

Dvi moterys, šokėjos.

Pirmas veiksmas, „Džiaugsmo Valandos“ namuose antras ir trečias — skulptoriaus bute, ketvirtas — tuose patuose „Džiaugsmo Valandos“ namuose ir penktas — vėl pas skulptorių.

PIRMAS VEIKSMAS.

Klubo salė. Ant stalo stovi vyno bonka ir dvi taurės. Atsidarius uždangai valandėlę girdėti muzika ir šiaipjau restorano triukšmas.

1.

DALIA (*susirūpinusi, prislėgta stovi ir kažkur žiūri į vieną tašką*).

GAURAS (*vieną antrą syk žvilgtėri į ją*)

Man nusibodo laukti. Ką čia tamsta, kaip pakasynose!

DALIA (*sudreba ir paskum prieina prie jo arčiau*)

Ne! Ne! Apsaugok mane Dieve! Niekados iš manęs to nesulauksi! (*Nueina į šalį.*)

GAURAS

Che che... (*Išgeria vyno.*) **Tamstos užsispyrimas mane erzina.**

DALIA

Aš žiūriu į tamstą ir galvoju: kas tamsta esi?

GAURAS

Kas aš esu?

DALIA

Taip!

GAURAS

Vyras.

DALIA

Ir daugiau niekas?

GAURAS

O ko ponია dar norėtum iš manęs?

DALIA

Kad pirmiausia būtum žmogus.

GAURAS

Žmogus? Labai maža ponია reikalauji. Che che. Kiekvienas lepšė žmogus. Bet vyru, tikru vyru nedaug kas gali būti. Ponია iš patyrimo turėtum tai žinoti.

DALIA

Net ir žeisti mane drįsti čionai užsidaręs?!

GAURAS

Atsiprašau. Ir nemanau. Aš tai pasakiau turėdamas galvoj tomstos pirmąjį mylimąjį. Jeigu jis būtų buvęs tikras vyras, tamsta nebūtum jo pametusi.

DALIA

Aš jo negalėjau pamesti, nes aš niekuomet jo neturėjau. Jis manyje mylėjo ne mane, bet savo svajonę. Kalbėdamas man meilės žodžius jis už mano pečių gyveno su kitomis moterimis. Tamsta pats labai gerai tai žinai.

GAURAS

Taip, taip. Gražios moterys visuomet teisybę sako... Tik ne tiems, kurie jas myli. Tai jų—laimė ir nelaimė.

DALIA

Taip — tai mūsų laimė ir nelaimė, nes jūs iš mūsų to reikalaujate.

GAURAS

Che che. Na, matai. Tamsta pati pripažįsti. Ir nėra čia ko rūstauti.

DALIA

Ką? Rūstauti?

GAURAS

Jeigu tamsta pati pasakytum savo vyrui, kad anksčiau lepinai ant savo krūtinės kitą vyriškį, aš ne tik tamstą palikčiau ramybėj, bet, gal būt, net nedrįsčiau ir žvilgterėti į tamstos skaisčias akis, gerbčiau tamstą.

DALIA

O dabar? Dabar tamsta net ir negerbi manęs?

GAURAS

Atsiprašau. Aš, gal būt, per žiauriai išsireiškiau.

DALIA

Ne, ne. Tamsta turi teisės taip su manim kalbėti. (*Griaudžiai.*) Taip... taip... turi...

GAURAS

Che che. Kam čia tuojau drama? Geriausia į viską realiai žiūrėti. Kiekvienoj žmogaus situacijoje plazda laimė ir nelaimė. Kam stumti nuo savęs pirmąją ir grimzti į antrąją? Juk dabartinė padėtis tamstai neatima laimės.

DALIA

Bet ar tamsta supranti, kad aš myliu savo vyrą kaip nė viena moteris gal pasauly?..

GAURAS

Na ir gali sau jį mylėti, kiek tik tamstai lenda. Aš, jeigu net ir norėčiau, vistiek negalėčiau tamstos širdžiai uždrausti ką nors mylėti. Bet žinant tamstos širdies pikantinę nuodėmę, nepasinaudoti ja ir... tamsta... Che che... Atsiprašau, tai jau ne mano būdai. Aš savo gyvenimą tvirtai laikau savo rankose kaip kuorį ir čiulpiu iš jo medų. O poniaman iš tikrųjų tartum medus...

DALIA

Viešpatie... Ir man... taip... drįsta... kalbėti?!

GAURAS

Atsiprašau. Koks reikalas, toki ir žodžiai. Nors ir ciniškai, bet atvirai. Kiekvienas turi savo privalumų bei būdų džiaugtis gyvenimu.

DALIA

Bet juk tamsta esi tikintis žmogus. Turi žmoną, vaikų.

GAURAS

Atsiprašau. Aš žmonos ir vaiky neskriaudžiu. Jie sotūs, gražiai apvilkti; kiekvienam jų banke guli padėti pinigai. O Dievas... Che che... Nemanau, kad jis rūstintūsi už tokias žmogaus silpnybes, kuriomis jis pats jį apdovanojo. (*Pauža.*) Antra vertus, mes su tamsta Dievo akyse vienokioj padėty esame.

DALIA

Vienokioj... (*Aitriai juokiasi.*) Nelyginant balandis ir vanagas... (*Skaidžiai.*) Nejau tamsta nematai, kad aš kenčiu, esu savo meilės auka?

GAURAS

Juo geriau tamstai. Tamsta gali būti tikra, kad Dievas atleis tamstai visas senas nuodėmes. Ponia dar daugiau darai. Slėpdama nuo vyro savo

romantingą praeitį, darai jį laimingą. Na, o už tai, kad aš tyliu, ponio ir man laimės teiki. Vadinasi, kiekvienas mūsų turėtų būti savotiškai patenkintas ir laimingas. Ė, ką čia mes be reikalo filosofuojame! Geriau išgersime gero vyno, išjudinsime gyslose kraują... *(Nori ją apkabinti.)* Pabučiuok mane.

DALIA *(užsimoja jam duoti per veidą, bet, šiam pasitraukus, nepataiko).*

GAURAS *(pagriebia jos ranką)*

Che... che... *(Bučiuoja jai ranką.)* Argi galima šitaip?

DALIA *(išsiveržia iš jo)*

Nuo šios dienos aš visuomet su tamsta taip elgsiuosi.

GAURAS

Nieko tuo nelaimėsi, nes aš kiekvieną kartą pagriebsiu tavo pakeltą prieš mane ranką ir visą ją išbučiuosiu... iki pat širdies... Man tai teikia neapsakomo džiaugsmo... Virpanti graži moteris mano glėby... *(Nori ją apkabinti.)*

DALIA

Atsitrauk! *(Atstumia jį.)* Pasakyk savo kompanionei, kad ji nebedrįstu man siuntinėti laiškų, nes aš čia pas tave daugiau niekados nebeateisiu!

GAURAS

Che che. Ateisi. Kiekvieną kartą ateisi, kai tik aš panorėsiu. Tu jau amžinai busi mano vergė.

DALIA

Ką? Aš tavo vergė?!

GAURAS

Taip. Nes aš esu tikras, kad tau nežteks jėgų kirsti tą šaką, ant kurios kabo tavo ir tavo vyro laimė.

DALIA

Pamatysime! Viskam yra ribos!

GAURAS

Aš viena žinau, kad kiekviena moteris savo silpnybe tik ir gyvena pasauly. Jūsų silpnybė jūsų galybė. Bet kur reikia būti — drąsiam, narsiam, kupinam gaivališkos jėgos, ten jūsų kaip ir nėra.

DALIA

Na, pamatysime! Tamsta nežinai, ką mylinti moteris gali padaryti! Aš tamstai įrodysiu.

GAURAS *(išsiima brauningą)*

Prašau. Jeigu tamsta iš tikrųjų esi drąsi, imk ir vienu spustelėjimu atsikratyk manęs. *(Duoda jai brauningą.)*

DALIA

Ką? *(Traukiasi nuo jo, bet paskum vėl prieina.)* Gerai! *(Paėmusi brauningą atsitraukia nuo jo ir taiko.)*

GAURAS

Na, na! Spustelėk ir viskas bus baigta.

DALIA *(nuleidžia ranką)*

Ne. Aš negaliu.

GAURAS

Che che.

DALIA

Aš nenoriu būti žmogžudys.

GAURAS

Che che. *(Paima iš jos brauningą.)* Aš neapsirikau, sakydamas, kad tamstai neužteks drąsos.

DALIA

O, koks tamsta man biaurus! Kad sumanyčiau, rodosi, suėščiau tamsta savo akimis...

GAURAS (*žiūrinėja brauningo*)

Gi čia pasirodo nė vienos kulkos nesą, o aš jau buvau ėmęs drebėti. Che che...

DALIA

Budelis!

GAURAS

Ką tu pasakei?

DALIA

Niekšas!

GAURAS (*pakeltu balsu*)

Ką? Gali visaip mane vadinti, bet niekšu — nedrįsk! Aš tavęs nevaržau. Jeigu nenori su manim nieko bendra turėti, kiekvieną valandą gali padaryti išpažintį savo vyrui ir būti laisva.

DALIA

Užteks šiandie kankinti. Išleisk mane!

GAURAS

Suspėsi. Naktis ilga. Vyrui užteks.

DALIA

As rėksiu. Sauksiu pagalbos.

GAURAS

Prašau. Reikia tik tamstai balsiau riktelėti ir čia gali tuojau įeiti tamstos nuskriaustas vyriškis.

DALIA

Ką? Koks mano nuskriaustas vyriškis?

GAURAS

Tamstos buvęs mylimasis. Tas jaunas svajotojas, rašęs meilės simfonijas. Jis jau čia kelintą dieną mūsų klube sėdi ir filosofuoja apie ideališką meilę.

DALIA

Ką tamsta sakai? Tiesa? Jis net čia atkeliavo?

GAURAS

Sako širdis jam neduodanti ramybės sėdėti vienoj vietoj. Kas bus, kai jis netikėtai sužinos tamstos adresą ir ateis aplankyti? Che che. A?

DALIA

Ne. ne! Tai negali būti!

GAURAS

Kaip tai negali būti, jeigu jau yra. Aš, žinoma, galiu lamstai padėti šioj nelaimėj.

DALIA

Kuriuo būdu?

GAURAS

Pavyzdžiui, aš tam kompozitoriui galiu duoti pinigų ir išsiųsti jį į Italiją rašyti operos „Moters širdis“.

DALIA

Padaryk, padaryk, tamsta, kad jis juo greičiausiai iš čia išvažiuotų. — Ach, Viešpatie mano...

GAURAS

Che che. Ačiū Dievui. Mes jau randame bendrą kalbą, daromės draugais.

DALIA

Mes draugai? — Nejau aš kalta, kad myliu ir noriu būti mylima...

GAURAS

Prašau nesirūpinti. Aš tamstos širdžiai padėsiu. Laimė niekam veltui nenusileidžia ant galvos. Che che. (*Glostojai plaukus.*) Visa nelaimė, kad tamsta esi per daug angeliška, per daug šventa, ir tuo neduodi mano širdžiai ramybės. Aš, tartum alkanas žvėris, visuomet tavęs ištroškęs... (*Apkabina ją.*)

DALIA (*verždamosi iš jo*) Pasigailėk, pasigailėk nors šiandie mane... Aš iš proto išseisiu...

(Atsidaro duris ir įeina Chichi.)

2.

CHICHI

Asperge me Domine! (*Nstebęs žiūri į Gaurą ir Dalią.*) Chi! Visai nesitikėjau.

GAURAS

Tamsta?!

CHICHI (*Žemai lenkdamasis*)

Chi. Visoj savo esybėj. Taip sakant — omnipotens et piensus potentiae... Homo sapiens!..

GAURAS

Kaip tamsta įėjai čia? Juk durys buvo užrakintos?

CHICHI

Chi. Užrakintos! Ogi šit! (*Rodo rakta.*) Man jį mūsų ponias jau prieš keletą dienų įteikė. (*Rodo į nusigrįžusią Dalią.*) Chi! Tamsta čia ne vienas...

GAURAS

Taip, ne vienas. Prašau išeiti. (*Palengvėlio stumia jį iš kambario.*)

CHICHI

Chi! Aš čia su ponu muziku vakarieniausiu. Gal būt ir reverendisime su savo viešnia...

GAURAS

Gera, gerai. Pažiūrėsime, bet dabar prašau mus palikti.

CHICHI

Chi... Plena gratiae... Taip satant — ave Maria... (*Eina prie Dalios.*)

GAURAS

Taip sakant — kolei kas marš iš čia! Girdi tamsta?

CHICHI

Chi! Ofenzyva? Aš nusileidžiu. (*Pasilenkia ir išeina.*)

3.

GAURAS (*skubiai eina prie Dalios*)

Idiotas!

DALIA

Viešpatie... Kas bus, jeigu jis mane pažino?!

GAURAS

Nebijok. Jis neprimato.

DALIA

Greičiau išleisk mane, o tai aš užtrokšiu čia.

GAURAS

Tu sakai, kad aš tave kankina. Bet kas būtų, jeigu patektum to paukščio neguosna. Aš viską sveikai, normaliai, o toki ponai kaip šis bei kiti panašūs... Che che...

DALIA

Su ašaromis prašau, išleisk mane iš šito pragaro. Manęs vyras pasiges. Aš išeidama pasakiau jam, kad greitai grįšiu. Girdi tamsta!

GAURAS

Nenumirs tamstos vyras. O kompozitoriaus nebijok. Aš taip padarysiu, kad jis būtinai turės iš čia išvažiuoti.

DALIA

Bet juo greičiausiai reikia tai padaryti. Aš dabar kiekvieną valandą drebėsiu. Jis toks nervingas. O Arnas... Jeigu jis sužinotų... A!..

GAURAS

Sakau — padarysiu tai ir padarysiu. Bet už tai ponია mane ir mano žmoną pakviesi į savo šeimyninės laimės sukaktuves.

DALIA

Palik man nors tą mūsų šventės vakarą. Juk tai baisus pasityčiojimas iš manęs, iš mano vyro, iš tamstos žmonos.

GAURAS

Jokio čia pasityčiojimo nėra. Tai paprastas gyvenimas. Nė viena puota be to neapsieina. Aš būtinai turiu su savo žmona būti tą vakarą pas tamstą. Mano toks noras — ir baigtas dalykas!

(Kažkas beldžiasi durysna.)

DALIA *(išsigandusi)*

Vėl kažkas eina. Išleisk mane, del Dievo, išleisk mane!

GAURAS *(beldžiančiam)*

Tuoju, tuoju! *(Daliai.)* Pabučiuok mane! *(Pats ją pabučiuoja ir išleidžia. Paskum eina prie kitų durų ir atidaro jas.)*

(Įeina Ponja, klubo šeimininkė.)

4.

PONIA

Ilgai, ilgai burkuojate.

GAURAS

O tamstai kas darbo?

PONIA

Kaip tai — kas man darbo?!

GAURAS

Geriau pasakyk, gerbiamoji, kas čia, darosi, kas čia per tvarka?

PONIA

Kur? Kas atsitiko?

GAURAS

Kokią teisę gerbiamoji turėjai atiduoti nuo mano kambario raktą? Tas idiotas, įsilaužęs Čia, mišias ėmė giedoti! Fu!

PONIA

Pirmiausia — aš čia ne mažesnė šeimininkė už tamstą, antrą — tas ponas ne idiotas, bet mūsų nuolatinis svečias, o trečia — aš senai sakau, kad mum būtinai reikia praplėsti savo įstaigą, nes kasdien darosi ankščiau.

GAURAS

Tai kodėl tamsta nieko nedarai? Jeigu yra reikalo, tai nėra ko snausti.

PONIA

Aš snaudžiu?! Ar tamsta nematai, ką aš iš tos mūsų lindynės padariau? Juk, rodosi, kiekvieną pirmadienį išsiveži iš čia visą glėbį pinigų. Aš snaudžiu!

Pažiūrėčiau, kaip be manęs čia eitų reikalai!

GAURAS

Jau, jau! Jeigu yra reikalo, pakalbėkime rimtai. Rėkauti čia nėra ko!

PONIA

Taigi! O tamsta tuojau — ho ho hoo! Prašyčiau atminti, kad čia ne kokia skerdykla, bet klubas ir kad tamsta kalbi ne su savo meiluže, bet su gerai išauklėta ponია! Supranti?

GAURAS (*piktai.*)

Ką?!

(*Ieina Chichi.*)

5.

CHICHI

Chi! Kas čia per klubas pagaliau, jeigu jame tokia spūstis, kaip kaimo bažnyčioj per atlaידus? Tur būt gerbiama šeimininkė nori, kad aš vieton „introibo ad altare“ užgiedočiau „ite missa est“? Chi! Man kambarys reikalingas! Dixi!

GAURAS

Jis mane erzina.

PONIA (*Gaurui*)

Neliesk jo. Jis išsigėręs. (Chichi.) Tamsta gali užimti šitą kambarį. Mes išeiname.

CHICHI

Chi?

PONIA

Mes greitai praplėsime klubą. Tuomet visados bus laisva. Prašau. (Išeina su Gauru.)

CHICHI (*randa Dalios užmirštą ridikiulį*)

Chi! (Vejasi išėjusius.) Ponia! Ponia! (Staiga sugrįžta.) Chi. Čia tur būt bus pono Gauro Dulcinėjos.

(*Tuo metu tarpdury pasirodo Gandas, bet prie jo pribėga keimerius ir kažką jam pasako. Gandas, tarė jam: „tuoju ateisiu“, valandėlę žiūri, ką daro Chichi ir paskum vėl pasislepia.*)

CHICHI (*atidaro ridikiulį ir randa Dalios fotografijas*)

Chihiii! Aš neapsirikau. Bet kur aš tą gražuolę esu matęs? Chichiii! Ar tik ne ponia skulptorienė? Negalimas daiktas? O kodel gi — negalimas? Ne veltui Dievas mano protėviui Adomui išlaužė šonkaulį ir iš jo sukūrė Ievą... Mes išaiškinsime, mes viską išaiškinsime... Chichi... (Vieną fotografiją įsideda kišenėn, o kitas su ridikiuliu kažkur kitur padeda.) Garçon! (Skambina.) Post jucundam juventutem, post molestam senectutem nos habebit humus...

(*Ieina kelnerius.*)

KELNIERIUS

Ką liepsite?

CHICHI (*priėjęs prie kelnieriaus*) **Nos habebit humus! O kolei toji humus nos habebit — šampano, moterų ir muzikos!**

KELNIERIUS

Tuojau.

CHICHI (*kelnieriui*)

Nos habebit humus! Iš pelenų esi ir pelenais virsi...

(*Ieina Gandas.*)

6.

CHICHI

Chi! Reverendissime! Aš užsakiau šampano ir moterų! (Kelnieriui.) Girdi?

GANDAS *(kelnieriui)*

Palauk, tamsta! (Chichi.) Ką tamsta su jomis veiksi?

CHICHI

Chi! Ką aš su moterimis veiksiu? Oj tita tita— poco jest kobita? Oj rita tita — glupi ten, co pyta. Supranti, tamsta? Vivant virgines formosae...

GANDAS *(kelnieriui)*

Kolei kas nieko mums nereikia.

CHICHI Chi! Kaip tai — nereikia?

GANDAS

Mes geriau čia truputį atvėsime ir tuo pat metu pasikalbėsime, o paskum savo padarysime.

CHICHI

Jeigu taip, sutinku su sveiko propozicija. (Kelnieriui.) Girdėjote, jūsų malonybe? Mes pašauksime.

KELNIERIUS Klausau. *(Iššina.)*

CHICHI

Juvenes dum sumus...

GANDAS Ar tamsta dabar visuomet toks?

CHICHI

Koks — toks?

GANDAS

Na, taip kabaretiškai ar net cirkiškai nusteikęs? Kiek primenu, tamsta anksčiau visai ne toks buvai. Daugiau linkęs prie filosofijos.

CHICHI

Chi! Po velnių tą bedantę seną ponį! Ji reikalinga tik tiems, kurie nepajėgia balansuoti gyvenimo sūkury. Gyvenimas buvo ir bus didelis kabaretas, triukšmingas cirkas!

GANDAS *(visą laiką jį pamėgdžiodamas)*

Kur žvanga taurės, kur pliauška botagai!

CHICHI

Chi! Aš dešimt metų kasdien skelbiau Kristaus žodį...

GANDAS

Būkite kaip kūdikiai, mylėkite savo artimą, nesvetimoteriaukite!

CHICHI

Chi! Nesvetimoteriaukite! Nors visi klausė tų mano žodžių, bet niekas jų širdin nedėjo... Aš ėmiau abejoti savim, kitais, Kristum... Ir... *(Išsiima skepetaitę ir šluostosi.)* Ir...

GANDAS

Ir, pamatęs, kad tuščią darbą dirbi, palikai Dievo aukurą?

CHICHI

Chi. Aš, metęs juodą habitum, sukūriau savo šeimyną, tikėdamasis, kad joį galėsiu sėti gerą sėklą ir džiaugtis gyvenimo grožiu. Bet...

GANDAS

Pasirodė, kad ir čia tie patys monai?

CHICHI

Chi! Omnia vanitas vanitatem!

GANDAS

Tai ką reikia daryti?

CHICHI

Mano giliu įsitikinimu, reverendissime, reikia sudeginti visas knygas, pilnas melo, visus kvailus įstatymus, visas dvokiančias moralybes...

GANDAS

Ir ant pelenų laukti naujo Messijos?

CHICHI

Chi! Messijos!

GANDAS

Kurį mes vėl bematant nukryžiuotume m?

CHICHI

Chi!

GANDAS

Ojojoi, koks tamsta pesimistas! Visai nesitikėjau kad tamsta kada nors panašiai kalbės.

CHICHI

Kad čia, čia nieko nebeliko! (*Rodo į krūtinę.*) kažkas Šventąją Dvasią mums pavogė! Sanctus Spiritus adesset in corde!

GANDAS

Na, o meilė? Amor, caritas? Ir jų tamsta nebepripažįsti?

CHICHI

Meilė? Chi! (*Užtraukia.*) Juokis, pajace, pražudęs savąją meilę... Cha cha cha... Spiauk, reverendisime, ant visų meilių, jeigu nenori, kad tau kas pri-spiautų į širdį! Meilė yra tik gražus jaukas palaikyti kvailių žmonių padermei. Tam įrodymas mano ir mano žmonos vadinamoji meilė, kuri mum jau padovanojo net tris gyvybes. O caritas... Chi... Tai tik gudrios žmonijos prasimanymas, reikalingas papuošti visoms jos žiaurybėms.

GANDAS

Ne, aš nesutinku nė su viena tamstos mintim. Tamsta todėl taip kalbi, kad gyveni tik protu.

CHICHI

Chi! O kuo gi aš, sveiko manymu, turiu gyventi, jeigu ne protu?

GANDAS

Taip tai taip. Bet be proto yra dar — širdis, jausmai. Protas reikalingas tik tada, kai žmogui reikia duonos išsikepti, mašiną pasidaryti. O Dievą pažinti, grožį pajusti, žmogaus gyvenimo esmę suprasti — argi čia protas pajėgia ką nors tikra padaryti? Imk tamsta analizuoti didžiausius žmonijos meno kūrinius — kas iš jų paliks, jeigu tik su vienu protu prie jų eisime?

CHICHI

Menas? Aš toj srity, tiesą pasakius, profanas.

GANDAS

O kam tamsta užsakei šampano ir moterų?

CHICHI

Chi! Kad linksmiau būtų.

GANDAS

Na, matai. Tokiems, kaip tamsta, užtenka šampano ir moterų, kad linksmiau nusiteiktumėte, o man, pavyzdžiui, visų pirma tik kūryba, tik mano širdies banguojantieji garsai teikia gyvenimo džiaugsmo, kuriuo aš, kaip pavasario žiedais, vainikuoju gyvenimą ir jo gražiąją karalaite — moterį.

CHICHI

Chi! Moteris — gyvenimo karalaitė?

GANDAS

O ar ne tiesa?

CHICHI

Man kiekviena moteris — tai vaikščiojanti nuodėmė, tai įvairiausių siurprizų aparatas, tai ragana, apsimetusi angelu, tai gyvenimo garai, tai trejos devynerios...

GANDAS

Užteks, užteks jau! (*Užsiima ausis.*)

CHICHI

Chi! Tai rustaus Iehovo rykštė, plakanti kiekvieną vyrą!..

GANDAS

Atsiprašau. Aš visai nenorėdamas mačiau, kaip tamsta čia gerėjaisi kažkokiu atvaizdu. Tur būt moters?

CHICHI

Aš tuoj tamstai jį parodysiu ir įrodysiu, kad kiekviena moteris — tai tikriausia vyro nelaimė... (*Išsiima fotografiją.*) Mane net širpuliai nukrato, kai aš dabar pamanau, kad esu tokią daugybę am-žinų ryšių palaiminęs...

(*Įeina Gauras.*)

7.

CHICHI (*pamatęs Gaurą*)

Chi (*Greitai paslepia fotografiją ir eina prie Gauro.*) A, tamsta... Labai gerai...

GAURAS

Kaip ponas kompozitorius šiandie jaučiasi?

GANDAS

Ačiū. Kaip visuomet.

CHICHI

Chi. Mes Čia su ponu muziku ruošiamės moterų kompanijoj pavakarieniauti.

GAURAS

Taip? Bravo! Ko ten liūdėti dėl kažkokios moters. Jų šimtai mūsų laukia nesulaukia.

CHICHI

Chi! Tartum amžinos sužadėtinės!

GAURAS

Tik reikia pinigų turėti, o moterų pilnas pasaulis. Rinkis ir džiaukis.

CHICHI

Chi! Ir džiaukis!

GAURAS

Tur būt mes su juo sveiku (*rodo į Chichi*) nė truputėlio neliūdėtumėm, jeigu taip, kaip tamsta, lengvai netektumėm savo amžinų draugių. O tamsta menininkas, artistas, reikalingas vis naujų įspūdžių, naujų pergyvenimų. Fu, Jeigu man taip!

CHICHI

Atsiprašau. Man truputį neaišku, apie ką čia kalbama.

GAURAS

Poną kompozitorių prieš metus pametė moteris ir jis iki šiol negali jos užmiršti. A? Kaip tamstai patinka?

CHICHI

Chi. Tai kaip senų laikų romanuose. Per omnia saecula saeculorum.

GAURAS (*Gandui*)

Tamstai reikėjo gimti riterių amžiuje, o dabar, automobilių, orlaivių, radio gadynėj mylėti visus metus vieną moterį — tai kažkas nepaprasta!

CHICHI (*pritardamas*)

Chi!

GAURAS

Už tai galima laimėti milijoninį prizą ir po mirties patekti muziejum. Che che. Nauja moteris — nauji siurprizai, naujas džiaugsmas...

CHICHI (*linksmiai*)

Chi! Naujas džiaugsmas!

GAURAS

Kodel tamsta tyli? Nepalaikai mūsų kalbos? Matyti, tamsta vis delto nesutinki su mumis?

GANDAS

Ne!

CHICHI (*rimtai*)

Chi!

GAURAS (*Chichi*)

Ts! Mes klausome.

GANDAS

Aš, mat, nei automobiliais, nei orlaiviais neva-žinėju į savo sielos pasaulį, o taip pat ir radio priimtuvo jame neturiu. Mano siela, kaip paukštis, laisvai visur skrajoja, o mano širdis savaime yra visos žmonijos radio. Taip kad man niekas negali jų paversti mašinomis, automatais.

CHICHI

Chi!

GAURAS (*Chichi*)

Ts!

GANDAS

Tad ir mano pažiūros į viską kitoniškos negu tamstų. O apie moteris prašyčiau taip nekalbėti, nes kiekviena moteris yra tokia, kokią mes norime ją turėti. Ir tamstoms, šeimynų tėvams, tai nedovanotina. Ot ką aš pasakysiu.

GAURAS

Sveikinu tamstą. (*Duoda jam ranką.*)

CHICHI

Ir aš... (*Kiša jam savo ranką.*)

GAURAS

Aš džiaugiuosi, labai džiaugiuosi, netikėtai pamatęs tamstos gražią sielą. Mat mūsų Talentų Rėmėjų Draugija, norėdama tamstą sušelpi, pavedė man pakalbėti su tamsta. Mes norime, kad tamsta liautumeis kokius metus koncertavęs ir, paėmęs iš mūsų draugijos lėšų, apsigyventum Italijoje ir sukurtum mums naują operą. Aš nors šandie galiu tamstai įteikti čekį. Sutinki tamsta?

GANDAS

Tamsta rimtai?

GAURAS

Mano žodis — auksas. Sutinki tamsta važiuoti į Italiją?

GANDAS

Jeigu rimtai, tai aš nors šandie. Tai mano svajonė.

GAURAS

Dalykas baigtas. Prašau. (*Paduoda jam čekį.*)

GANDAS (*nustebęs*)

Ką? Tiek pinigų!

GAURAS

Tamsta ne tiek vertas.

GANDAS

Ačiū! Nuoširdžiai ačiū tamstų draugijai!

GAURAS

Aš džiaugiuosi, kad tamsta patenkintas. Na, dabar galite sau vakarieniauti.

CHICHI

Garçon!

GAURAS

Tamsta išvažiuodamas, tikiuosi, pas mane užei

GANDAS

Būtinai, būtinai. Aš turiu draugijai padėkoti.

GAURAS

Na, tai iki pasimatymo.

CHICHI

Chi! Reverendissime! Kur tamsta?

GAURAS

Mielai pasėdėčiau, bet neturiu laiko. Žadėjau būti pas kun. rektorių. Linkiu jums gerai pasilinksinti. (*Išaina.*)

(Išaina keimerius.)

8.

CHICHI

Vakarienę! Su visais gyvais ir negyvais priedais!

KELNIERIUS

Tuojau. (*Išaina.*)

CHICHI

Chi! Makaronų valgyti? Ir tamsta tikrai važiuosi?

GANDAS

Na, žinoma. Juk gauti tiek pinigų... Kažin ar jis tikras... (*Žiūri išsiėmęs čekį.*)

CHICHI (*pažiūrėjęs*)

Chi! Kaip reikiant. — Gaila, labai gaila man skirtis su tamsta. Aš myliu tokius, kaip tamsta. Reverendissime man primeni mano juunystę... Ach, chi! Tamsta, kada nors, sėdėdamas ten Italijoje po palme, nepamanyk, kad aš esu kažkoks donžuanas.

Toji moteris ne mano, bet jo... (*Linkteli durų lin ir rodo jam fotografiją.*)

GANDAS

Ką?! (*Pagriebia iš jo fotografiją*)

CHICH!

Chi. Tai jo meilužė.

GANDAS Ką? Ką tamsta sakai?

CHICHI

Ji prieš valandą šitame pačiame kambary mylavo tamstos mecenatą. O! Jis — chi chiii!...

CANDAS

Tamsta tiesą sakai? Tamsta ją pažįsti?

CHICHI

Truputi. Ji, taip sakant, turi vyrą ir dar vieną vyrą...

GANDAS Ką ?! Negali būti!

CHICHI

Vyrą ir dar vieną vyrą... Verbum honoris!

GANDAS (*susijaudinęs*)

Jeigu taip, gerai! Labai puiku! Ačiū tamstai. O dabar — šampano, moterų ir muzikos!

CHICHI

Chi! Šampano moterų ir muzikos!

(Ieina keimerius su bonkomis ir dvi moterys. Girdėti muzika. Moteris ima šokti).

ANTRAS VEIKSMAS.

Svečių kambarys. Paveikslai. Statulos. Pianinas. Daug gilių. Spindi elektros lempos. Duryš kairėj, dešinėj ir scenos gilumoj.

1.

DALIA *(gražiai pasipuošusi, apsidairo aplinkui, šį tą pataiso)*

Arnai! *(Eina prie durų.)* **Arnuti!**

RAIMUNDAS *(iš gretimo kambario)* **Tuojau, tuojau!** *(Atsistoja tarpdury.)* **Aš tik dabar pradėjau rengtis.**

DALIA

Paskubėk, brangusis!

RAIMUNDAS

Aš tuojau, bematant. *(Pasislepia savo kambary.)*

DALIA *(kažką niūniuodama prieina prie pianino ir atsisėdus varto gaidas).
(Įeina Beatrisa su gilių bukieta.)*

DALIA *(atsigręžia)*

Dar gėlių?!

BEATRISA

Tik pasigrožėk! *(Kiloja prieš ją bukieta).* **O, kaip kvepia!**

DALIA *(apkabinusi gėles gėrasi jomis)*

Kokios puikios! Kas jas atnešė, Beatrisa?

BEATRISA

Kažkokia moteriškė.

DALIA

Ach, gi čia bilietėlio esama. *(Paduoda gėles Beatrisai ir skaito laiškėlį.)* „**Poniai Daliai — Arno Angelui**“. *(Vėl pagriebia gėles ir bučiuoja jas.)* **Aš — angelas! Beatrisa, argi aš panaši į angelą?**

BEATRISA.

Aš visuomet įsivaizdinu tamstą kaip gražųjį Dievo angelą.

DALIA

Ach, tu gerute... Tu mane myli, Beatrisa?

BEATRISA

O, kad tamsta žinotum, kaip aš tamstą myliu!

DALIA

Ir aš tave myliu. *(Bubčiuoja ją.)* **Arnai! Arnuti!**

RAIMUNDAS *(už durų)*

Tuojau, tuojau mano brangioji!

DALIA *(Beatrisai)*

Jeigu aš tavęs ko nors labai paprašyčiau, tu viską man padatytum?

BEATRISA

Na, žinoma.

DALIA

Jeigu manęs niekas pasauly nemylėtų, tu ir uomet mane mylėtum?

BEATRISA

Na, žinoma. Dar labiau.

DALIA

Aš taip ir maniau. Dar kartą ačiū tau, mano mažyte vienuole. (*Vėl ją bučiuoja.*)
Och, kaip mums šiandie būtų linksma, jeigu ne tas turtuolis... Beatrisa, jėgu tu žinotum, kaip aš jo nekenčiu to pono Gauro...

BEATRISA

Ir man jis nepatinka. Bet neapkęsti žmonių negalima.

DALIA

Matai, kokia tu gerutė. — Argi tu nieku būdu negali pasilikti šiandie namie?
Man be tavęs bus liūdna.

BEATRISA

Aš pati labai norėčiau, bet mūsų pensiono vedėja griežtai įsakė visoms atvykti. Aš jau turiu eiti.

DALIA

Ką gi daryti. Nors ir labai gaila, bet, jeigu reikia, eik, mano brangioji. (*Jos pasibučiuoja ir Beat-risa išeina*) **Tik, susimildama, anksčiau pareik! (*Išleidusi Beatrisą atsisėda prie pianino ir ima kažką improvizuoti.*)**
(Įeina Raimundas.)

2.

RAIMUNDAS (*tyliai prisiartina prie žmonos ir, stovėdamas už jos nugaros, klauso*).

DALIA (*staiga liauja skambinusi ir, sukniubus aut klavišų, jautriai prataria jo vardą*)
Arnai... Arnuti...

RAIMUNDAS (*pripuolęs apkabina jos pečius ir kelia ją*)

Daliute! Kas tau? Tu verki?

DALIA (*džiaugsmingai ašarodama*)

Ne, ne, mano brangusis... Neverkiu...

RAIMUNDAS

Kaipgi neverki? Žiūrėk, kokios ašaros rieda per skruostus!

DALIA

Tai džiaugsmo ašaros. Aš laiminga, Arnai. Laiminga, kad turiu tave — tokį gerą, tokį skautų, tokį... (*Linksmi juokdamosi.*) **Na, aš nežinau, kokiais dar žodžiais man tave vadinti... (*Apkabinusi bučiuoja jam akis, lūpas, rankas.*)**

RAIMUNDAS

Daliute!.. Brangioji!.. Ką tu?..

DALIA

Ne, ne!.. Palauk!.. Leisk man visą tave išbučiuoti... Kojas tas apkabinti... Arnai!.. Mano mielas!.. Mano brangus!..

RAIMUNDAS

Daliute!.. (*Pagriebia ją ir, pasisodinęs ant ke-lių, prisispaudžia prie savęs.*) **Daliute!.. Mano džiaugsme!.. (*Papurtęs ją aistriai pabučiuoja.*)**

DALIA (*darydama ranka mostą*)

Arnai, žiūrėk, kaip pas mus gražu! Kiek čia laimės! Kiek čia džiaugsmo!

RAIMUNDAS

Kiek čia šviesos! Kiek čia gėlių! Kiek mūsų širdyse plazdančių jausmų, vilties, grožio!

DALIA (*paėmusi Beatrisos atneštas gėles*)

Matai? Kokios gražios rožės! Tartum mano svajonės apie tave...

RAIMUNDAS

Naujos?

DALIA

Tik dabar atnešė.

RAIMUNDAS

Kas?

DALIA

Nežinia. Tik šisai bilietėlis buvo prisegtas prie rožės. Še, paskaityk.

RAIMUNDAS (*skaito*)

„Poniai Daliai—Arno Angelui“. (Žiūri į žmoną ir džiaugsmingai juokiasi.) Arno angelui.. (Pabučiuoja ją.) Aš per visą tą laiką dažnai pagalvodavau, kas tu man esi ir tik šandie šis naivus užrašas bilietėly man pasakė, kad tu tikrai esi man gero Dievo gražus angelas.

DALIA

Kuriam tu žemę dangum pavertei.—Arnai, priimk iš manęs šias nežinia kieno padovanotas man gėles kaip užmokesnį už tavo gražiąją man meilę.

RAIMUNDAS (*imdamas gėles*) **Ačiū. — Tu pasakei — gražiąją meilę. Meilė visuomet graži. O jeigu ji negraži, tuomet ji ne meilė. — Pastatykime mes tą buketą su bilietėliu čionai. Aš noriu, kad mūsų visi svečiai šandie sužinotų, kas tu man esi. Man vienam per daug jau laimės.**

DALIA

Aš gėdinsiuos. Kas aš per angelas...

RAIMUNDAS Daliute, ką tu, kaip mažytė? Juk šandie tam ir puotą keliamo, kad prie visų atšvęstumėm savo gražaus šeimyninio gyvenimo sukaktuves.

DALIA

Kaip greitai tie metai prabėgo, tartum pasakoj.

RAIMUNDAS Kuriai dar ir galo nematyti. — Ach, Dalia, Dalužė mano!..

DALIA (*meiliai*)

Arnai!.. Brangusis! (kupina meilės žiūri į jį.)

RAIMUNDAS (*dairosi aplinkus*) **Aš tiesiog stebiuosi tavim...**

DALIA

Kodel?

RAIMUNDAS Tu iš nieko moki taip gražiai, taip dailiai viską padaryti. Ir pati taip puikiai pasipuošusi. Iš tikrųjų, tu man viena laimė.

DALIA

Ar aš ne menininko žmona? Kasdien matydamas žmogus meno kūrinį, nenoromis tampa gražesniu, tobulesniu.

RAIMUNDAS Ach ir galva mano!

DALIA

Kas atsitiko?

RAIMUNDAS

Gi aš visai užmiršau tau pasakyti, kad pas mus šandie bus dar vienas svečias.

DALIA

O kas toks?

RAIMUNDAS Mano senas pažįstamas. Vienas muzikas.

DALIA (*nerimaudama*)

Ką? Muzikas? Koks muzikas?

RAIMUNDAS Na, matai. Aš taip ir maniau, kad tu susirūstinsi.

DALIA

Kaip gi čia dabar bus? O kaip jo pavardė?

RAIMUNDAS

Gandas. Su juo lengva, Daliute. Jis meniškai be pretenzijų.

DALIA

Kada gi tu jį pakviete?

RAIMUNDAS

Šiandie. Žinai, visai netikėtai. Susitikome gatvėj. Išsibučiavome. Ėmėm kalbėti. Aš pasigyriau, kad esu vedęs, kad šiandie švenčiu metines sukaktuves. — Na, ką čia dabar rūpinies, brangioji. Ne amžius gi ta mūsų puota tęsis...

DALIA

Arnai, gal tu dar galėtum padaryti, kad jis ne-ateitų. Aš tau paskum kada nors paaiškinsiu, kodėl aš nenoriu, kad jis čia pas mus atvyktų.

RAIMUNDAS

Kad aš nežinau nei kur jis gyvena, nei ką. Sako, kad jis čia laikinai apsistojęs. Šiomis dienomis į Italiją išvažiuojas.

DALIA (*sau*)

Na ir sekasi man. Dieve tu mano...

RAIMUNDAS

Tik nepyk, Daliute. Jeigu tu būsi liūdna ir man ir visiems bus liūdna.

DALIA

Nebijok, brangusis. Viskas bus gerai. Aš šiandie tikrai kaip angelas būsiu.

RAIMUNDAS

Na ir bravo! Dar linksmiau bus su nauju žmogum. Kas mum iš to Gauro. Aš tiesiog nesuprantu, ko jis čia pas mus lankosi? Iš tikrųjų.

DALIA

Jį kun. Robertas myli. Todel aš jį ir pakviečiau.

(*Ateina kun. Robertas ir Gandas. Raimundas juos pasitinka.*)

3.

GANDAS

Vesk, vesk, Arnai! Aš tiesiog degu iš nekantrybės, norėdamas greičiau pamatyti tavo žmoną.

Kun. ROBERTAS Garbė Jezui Kristui.

DALIA

Per amžių amžius.

Kun. ROBERTAS (*sveikindamasis*) Ponia kaip lelija šiandie.

DALIA

Labai ačiū tamstai.

Kun. ROBERTAS Ką ten — ačiū. Dievas žino, ką grožiu reikia apdovanoti. O į gražų daiktą visiems malonu pažiūrėti.

RAIMUNDAS (*vesdamasis Gandą*) Mano žmona — ponas Gandas.

GANDAS

Kun. Robertas ponią pavadino lelija. Aš pasakysiu, kad jis labai apsiriko.

Kun. ROBERTAS

Gal būt, gal būt, ponas muzike. Ką ten iš manęs daug benorėti.

RAIMUNDAS

Na, kuo tu mano žmoną pavadinsi? Man labai įdomu.

GANDAS

Svajone, kuri labai dažnai apvyli.

RAIMUNDAS

Taip? Bet aš esu tikras, kad manęs mano svajonė neapvils.

DALIA

Ką čia dabar, ponai, paėmėte mane objektu savo komplementams? Geriau prašau sėsti. Kunige, prašau.

Kun. ROBERTAS

Ačiū, mano brangioji. Aš pirmiausia norėčiau pasigrožėti pono Arno naujais kūriniais. Taip sakant, atsikvėpti grožio pasauly.

RAIMUNDAS

Labai prašau. Gal būt visi?

GANDAS

Aš paskum, Arnai. O dabar, jeigu ponias man leis, norėčiau paskambinti sonata, kuri man beinat gatve visai netikėtai ėmė liūliuoti ausyse.

DALIA

Prašau.

(Raimundas su kun. Robertu išeina.)

4.

GANDAS *(žiūri į Dalią)*

DALIA *(nerami)*

Prašau. Tik mūsų pianinas neperpuikiasis.

GANDAS

Palauk, palauk... *(Kažką galvoja)*.

DALIA *(sau)*

Viešpatie... Viešpatie...

GANDAS

A, atsiminiau, atsiminiau. *(Atsisėda prie pianino ir ima kažką audringai skambinti)*.

DALIA *(visą laiką nerimauja, paskum skubiai eina prie dirbtuvės durų).*

GANDAS *(nutraukia akordus ir atsigrižta į ją)*

Primeni šitą sonatą?

DALIA *(sugrižta atgal)*

Primenu.

GANDAS

Kuo dabar man atlyginsi už visas mano kančias?

DALIA

Aš netikiu, kad tu dėl manęs kentėjai.

GANDAS

Netikiu ir visas pasiteisinimas! Sakyk, kuo man atlyginsi už mano kančias?

DALIA

Tai ko tu nori iš manęs?

GANDAS

Visko!

DALIA

Aš esu žmona.

GANDAS

Žmona galima būti šimtą, tūkstantį kartų.

DALIA

Nedrįsk taip kalbėti!

GANDAS

Tu myli savo vyrą?

DALIA

Pats matai.

GANDAS

Ar jis žino, kad tu buvai mano?

DALIA

Nežino.

GANDAS

Tai aš jam šį vakarą pasakysiu.

DALIA

Ne, tu to nepadarysi. Mes šiandie švenčiame savo laimės sukaktuves.

GANDAS

Gera laimė ant melo sukurta!

DALIA

Tu mane išmokei tokią laimę kurti.

GANDAS

Ne, jeigu tu savo vyrui gali meluoti, tu jo nemyli.

DALIA

Tat ir tu manęs niekados nemylėjai.

GANDAS

Ar tu žinai, kad Arnas yra didelis skulptorius, grožio kūrėjas?

DALIA

Žinau. Be to dar, jis gilios moralės, aukštos estetikos žmogus. Jis mylėdamas mane už mano pečių neturi kitų moterų, kaip tu darei.

GANDAS

Aš nesiteisinti Čia atvykau, bet kalbinti tave, tad prašau manęs čia neminėti. Tu manai, kad aš iš tavęs dabar ką nors priimčiau? Nuo vakarykštės dienos aš tavęs neapkenčiu, kaip šlykščiausio žemės šliužo, kaip nuodingos gyvatės, pasislėpusios lelijų keran!..

DALIA

Viešpatie! Dieve Aukščiausias! Už ką gi tu mane taip keiki?

GANDAS

Už visą tavo melą, už visus baisius nuodus, kuriuos tu nešioji savo širdy!

DALIA

Ką tu čia kliedi? Aš tau liežuvį išrausiu!

GANDAS

Palauk, leisk jam visą teisybę pasakyti.

DALIA

Paskubėk, o tai mus čia užeis. Aš klausau.

GANDAS

Aš tave mylėjau, kaip gražiausią savo svajonę.

DALIA

Mane mylėjai kaip svajonę, o su kitomis moterimis gyvenai.

GANDAS

Ilgėdamasis tavęs draskiau sau krūtinę, rašiau chaotiškas simfonijas, klajojau po pasaulį. Atleidęs tau man padarytą smūgį, meldavaus tau, kaip Dievui. Negalėdamas tavęs užmiršti keletą sykių norėjau atimti sau gyvybę. Šit ir dabar nešioju kišenėj raštelį, kuriame prašau nieko nekaltinti už mano mirtį. *(Meta jai raštelį.)* Bet dabar, kada sužinojau, kokia tu moteris, aš tik linksmai kvatojuos... Gražiai tamsta moki apgaudinėti savo vyrą, gražiai...

DALIA

Meluoja! Meluoja!

GANDAS

O „Džiaugsmo valandos“ namai...

DALIA

Ką?

GANDAS

Aš turiu nesugriaunamųjų įrodymų, kuriuos kiekvieną valandą galiu pareikšti. „Džiaugsmo valandos“ klube kas daro pasimatymus su ponu Gauru?

DALIA

Tu žinai?

GANDAS

Cha cha...

DALIA

Pasigailėk manęs... Atsiklaupus tavęs prašau...

GANDAS

Atsitrauk! Tu man kojas suterši!

DALIA

Nejau tu būsi toks beširdis? Mane nekaltą pražudysi?

GANDAS

Sakau — atsitrauk! (*Stumia ją nuo savęs.*)

DALIA

A, tu toks!.. (*Prieina prie jo*). Jeigu tu šį vakarą išdrįsi ką nors pikta apie mane pasakyti, aš kaip katė prie tavęs pripulsiu ir prie visų pasmaugsiu! Vistiek man — ne gyvenimas!

(Eina prie durų ir susitinka grįžtančius kun. Robertą ir vyrą.)

5.

Kun. ROBERTAS

Atsiprašau, kad aš taip ilgai užlaikiau poną Arną. Na ir padirbėta mūsų skulptoriaus. Visas muziejus! (*Daliai*). Tai vis tamstos nuopelnai. Bravo, bravo! Gera tamsta mūza.

DALIA

Kokia čia iš manęs mūza. Geram kūrėjui visuomet gera mūza.

Kun. ROBERTAS Na ir ačiū Dievui, kad taip gražiai gyvenate. Gera šeimyna — tai tikras laimės šaltinis. Na, o ponas muzikas dar nevedęs?

GANDAS

Ne, kunige.

Kun. ROBERTAS Jau būtų metas. Kam čia atidėlioti. Juk sako, kad anksti kėlęs ir jaunas vedęs niekados nesigaili.

GANDAS

Aš bandžiau, bet, matyti, šiuo atveju esu niekam tikęs.

Kun. ROBERTAS Na, kalbėk sveikas. Dar ir už manęs tur būt kokia nors dievota gražuolė sutiktų tekėti.

RAIMUNDAS Mes čia tave būtinai apvesdinsime. Gana tau bastytis po pasaulį.

Kun. ROBERTAS Ponas kompozitorius, prisižiūrėjęs į jūsų gražų gyvenimą, pats pasinus šeimyninės laimės.

GANDAS

Jeigu jūs rimtai jau ėmėtė ta tema kalbėti, tai ir aš rimtai kalbėsiu. Pirmiausia aš norėčiau paklausti mūsų gerbiama šeimnininkę...

DALIA (*prieina arčiau ir, žiūrėdama Gandui į akis, rimtai paklausia.*)

Ką?

RAIMUNDAS Apie mūsų šeimyninę laimę.

GANDAS Ar tamsta patartum man vesti?

DALIA (*visiems*) Mes čia su ponu Gandu daug ginčijomės šiuo klausimu. Vos tik nesusipešėme. Pasirodo, kad ponas Gandas yra be galo nusistatęs prieš moteris.

GANDAS Aš... Atsiprašau...

RAIMUNDAS Ką aš girdžiu! Nuo kurio gi tai laiko? Juk tu taip dievindavai kiekvieną moterį. Kas gi atsitiko!

GANDAS Kas atsitiko? Aš tuoj pasakysiu.

DALIA

Ponas Gande, taip tamsta laikai duotą man žodį?

RAIMUNDAS

Netrukdyk, Daliute! Man labai įdomu...

(Ateina Gaurai.)

6.

DALIA

Ach, tamstos? Kaip gerai! Prašau!

GAURAS Labas *(Sveikinas.)*

DALIA

Ponas Gandas — ponai Gaurai.

GANDAS

Mes pažįstami.

GAURAS Tamsta čia?!

GANDAS

Čia.

GAURAS

Labai malonu.

RAIMUNDAS

Mano gimnazijos draugas. Mat kur susitikome.

GAURAS Taip? Labai malonu.

DALIA

Prašau ponai kur kam patogiau... *(Gaurienei.)* Ir ponia nors kartą malonėjai pas mus.

GAURIENĖ

Kaipgi. Tokios iškilmės. Aš šiandie ir vaikučius anksčiau negu visuomet sumigdžiau. Taip jau norėjau dalyvauti šeimyninės laimės šventėj.

Kun. **ROBERTAS**

Kaip auga mano krikštasūnus?

GAURIENĖ

Dėkui kunigui. Labai gerai. Jis visai į tėvą. Toks sveikas, buinus vaikiūkštis.

GAURAS

Kas į tėvą?

GAURIENĖ Nagi mūsų penktasis. Mažytis Jonelis.

Kun. **ROBERTAS** *(linksmiai lepsėdamas Gaurui per petį)* Šit jums pavyzdingiausias šeimynos tėvas!

GAURAS

Negirkite, kunige, be laiko. Maža kas gali gyvenime atsitikti.

Kun. **ROBERTAS** Kuo kuo, bet tamsta, ponas Gaure, tai aš jau šventai pasitikiu. Tamsta mano bažnyčios tvirčiau-sis šulas.

GAURAS

O kaipgi kitaip! Kas Dievui — tai Dievui. Ilgai čia žmogus gyvensi. Reikia kiekvieną valandą būti pasiruošusiam gryna sąžine atsisveikinti su šiuo pasauliu.

GAURIENĖ

Mes, kunige, niekuomet neužmirštume Dievo. Be jo apveizdos toli galima

nueiti, bet nereikia užmiršti, kad, gal būt, reiks grįžti.

Kun. ROBERTAS

Taip, taip, mano miela. Šventą teisybę kalbi. Kiekvienas žmogaus darbas, kiekvienas jo žodis turi savo pasekmes, savo teisingą sau atlyginimą. Kas gražiai gyvena, tam ir gyvenimas yra gražus.

GAURIENĖ

Kaipgi. Aš todėl ir džiaugiuosi, kad mano vyras ėmė draugautis su ponais Raimundais. Kiti, žiūrėk, kaip gyvena: nebereikia nei šeimos, nei bažnyčios, o pas juos sveikus — viskas gražu, dora; visuomet — meilė, santaika.

GANDAS

Kaip ten, kunige, Šventame Rašte yra pasakyta? Rodosi — „palaiminti šventai tikintieji...”

Kun. ROBERTAS

„Nes jie apturės dangaus karalystę”.

GANDAS

Aš irgi tikiu, tačiau širdy ne dangų jaučiu, bet visą pragarą.

GAURIENĖ (*Šnairuodama traukiasi nuo Gando*)

DALIA

Ponas Gande, tik ne apie moteris!

GANDAS

Atsiprašau, aš noriu papasakoti, kas mano širdy dabar darosi.

DALIA

Bet tamsta man pasižadėjai.

RAIMUNDAS

Daliute, ką tu čia dabar neleidi ponui Gandui nė prasižioti. Mums labai įdomu išgirsti iš pono Gando lūpų, kodėl jis tapo moterų priešu.

GAURAS

Tamsta moterų priešas? Nuo kurios tai dienos?

GANDAS

Nuo vakar vakaro.

Kun. ROBERTAS

Ir aš norėčiau paklaustyti.

GANDAS

Aš augau be tėvo. Mane auklėjo motina. Drauge su manim augo ir mano sesutė. Kai aš dabar prisimenu tas dvi moteris, tiesiog nežinau kaip jas gerbti ir mylėti...

Kun. ROBERTAS (*visiems*)

Ts!

GANDAS

Tos savo penkiais pirštais per dienas naktis, čia siūdamos, čia kam nors skalbdamos, ne tik sau duonos uždirbdavo, bet ir mane ištesėjo leisti muzikos mokyti. Ir kaip jos mane mylėdavo, kaip džiaugsmingai didžiavos, kai as, grįžęs iš konservatorijos, vakarais pripildydavau mūsų mažytę lūšnelę stebuklingos muzikos garsais. Man būdavo labai skaudu, kad aš, negalėdamas ne tik joms, bet ir sau užsidirbti duonos, turiu gyvenu jų sunkiu prakaitu.

GAURIENĖ

Vargšės.

Kun. ROBERTAS

Ts!

GANDAS.

Turėdamas tokią motiną ir seserį, aš ant kiekvienos moters galvos mačiau šventą aureolę ir visas jas ėmiau dievinti, gerbti, idealizuoti...

RAIMUNDAS

Na, na! Kas toliau?

GANDAS

Paskum, jau atsistojęs ant savo kojų, tapęs artistu, gaivalingai, visa savo meniška širdžia mylėdamos gražų pasaulį, aš sutikau savo aušros gyvenimo kely be galo gražią, be galo gerą, be galo jautrią jauną merginą ir atidaviau jai visą savo sielą.

DALIA (*priėjusi prie savo vyro atsiremia į jo petį*)

Kun. ROBERTAS

Na ir kas gi toliau buvo?

GANDAS (*krūtinės balsu, kupinas neapykantos*)

Toji mano džiaugsmo dienų karalaitė uždegė mano širdy gaisrą ir, nieko man nepasakiusi, paliko mane.

GAURIENĖ

Tai paleistuvė, o ne moteris. Jeigu prisiekei, tai iki grabo lentos turi būti ištikima. Nors tau sunkiausi kryžių tektų nešti.

GAURAS

Kaipgi!

Kun. ROBERTAS

Atsiprašau. Tai kaip ji, toji tamstos moteris, taip sau be jokios priežasties paėmė ir pametė tamstą?

GANDAS

Bent aš taip manau.

GAURIENĖ

Viešpatie, pasigailėk jos, vargšės.

GAURAS

Aš jos taip pasigailėčiau, kad ji ir savųjų nepažintų! Moterį, bra, visuomet reikia tvirtai laikyti.

Kun. ROBERTAS

Ponas Gaure, kaip tamstai ne gėda tai kalbėti?

GAURAS

Aisiprašau. Aš, mat karštas. Už teisybę galvą galiu padėti. Prisiekei Dievu, tai ir...

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS (*tildo*)

Palaukite, mano mieli.

RAIMUNDAS (*Gandui*)

Aš tave pilnai suprantu, drauge, ir reiškiu tau savo užuojautą. (*Visiems.*) Mes, meninkai, mat esame be galo jautrūs žmonės. Mūsų vaizduotė viską šimteriopai padidina. Ir džiaugsmą ir skausmą mes kitaip gyvename, negu šiaipjau žmonės. Todel mes ir kūrėjai. O širdies jausmai mūsų gyvenime, mūsų kūryboj vaidina didelę rolę. Mes, jeigu mylime, tai visa savo esybe mylime. Aš tik nuo vienos minties imu virpėti, kaip pamanau, ką aš daryčiau, jeigu pajusčiau, kad man brangiausias asmuo pasauly nėra vertas mano meilės...

DALIA (*prikaišiodama*) **Arnai!.. (*Visiems*)** Prašau vakarieniauti. Ką čia mes sausai ginčijamės.

Kun. ROBERTAS

Atsiprašau, ponai. Aš noriu dar tuo pačiu reikalu savo žodį tarti.

GAURAS

Tamstos žodis mums bus šventas.

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS

Aš esu pagyvenęs žmogus. Būdamas kunigas turiu galimybių sekti žmonių gyvenimą, o klausydamas įvairiausių širdžių išpažinties, turiu didelio supratimo apie švelniausius žmonių sielų virpėjimus.

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS (*Gandui*)

Išklausęs tamstos nuoširdų pasipasakojimą, aš tamstą labai gerai suprantu ir gailiuosi tamstos. Bet jeigu mes čia dabar išklausytumėm tamstos buvusios moters nuoširdžią išpažintį, manau, kad ir jos reiktų mums gailėtis.

GAURIENĖ

Dar ir kaip, kunige. (*Atsidūsta.*)

GANDAS

Kunige... (*Žiūri į Dalią.*) **Ji, toji moteris...**

DALIA

Aš...

GANDAS

O, kad aš galėčiau pasakyti!

DALIA

Aš prašau vakarieniauti. Iš tikrųjų.

Kun. ROBERTAS

Leiskite gi pagaliau man baigti savo mintį! Apie ką aš čia dabar kalbėjau?

RAIMUNDAS

Apie nusidėjusią moterį.

GAURIENĖ

Atleisk jai, Viešpatie, visas kaltes.

Kun. ROBERTAS

Aha. Taigi, kai išklausai žmogus net didžiausiojo nusidėjėlio nuoširdžią išpažintį, matai, kad jo reikia tik gailėtis.

GANDAS

Bet ji, toji moteris, kasdien vis labiau nusidėdama, niekuomet nenorėjo ir dabar ji nenori daryti išpažinties.

Kun. ROBERTAS

Ne, aš netikiu, mano mielasai. Reikia mokėti kiekvieną žmogų suprasti, o ypač moterį, kuriai kiekviename žingsny gresia pavojus būti nuskriaustai, paniekintai...

GAURIENĖ

Kaipgi. Kunigo lūpomis pats Dievas kalba.

GAURAS

Kas jas skriaudžia, kunige? Jos už mūsų pečių kaip rojų gyvena. Mes jų vietoj tikri angelai būtumėm.

Kun. ROBERTAS

Gera tamsta pasakei. Reikia visiems angelais būti. Ypač šeimynos gyvenime.

GAURIENĖ

Kaipgi.

RAIMUNDAS (*paima gėlės su bilietėliu*).

DALIA (*nerami*)

Arnai!..

RAIMUNDAS

Aš noriu pasigirti, kokią mano žmona šiandie gavo dovaną.

GAURIENĖ

Ajajai, koks gražumėlis, kokios puikios gėlės!

Kun. **ROBERTAS**

Gėlės visuomet puikios.

RAIMUNDAS (*prie kiekvieno atskirai prieina*)

Gėlės kaip gėlės, bet koks prie jų pridėtas lydimas raštelis. (*Sustoja ties kunigu.*) Prašau paskaityti.

Kun. **ROBERTAS** (*skaito*)

„Poniai Daliai — Arno Angelui“. (*Linksmas žiūri į Daliją.*)

GANDAS (*sau*)

Aš nebeiškęsiu! Ponai!

RAIMUNDAS

Bet kieno čia ranka rašyta? Aš norėčiau padėkoti. (*Gandui.*) Aš kažkodel noriu manyti, kad tamsta...

GANDAS

Arnai, tu nori žinoti? Aš...

Kun. **ROBERTAS**

Palaukite, palaukite, mano mieli! Šituos žodžius aš parašiau.

DALIA

Tamsta?

RAIMUNDAS (*patenkintas*)

Ačiū. Labai ačiū.

DALIA

Nuoširdžiai ačiū.

GAURAS (*kunigui*)

Bravo, bravo! Tamsta tartum mano mintį būtum įspėjęs. (*Raimundams.*) Sveikinu.

Kun. **ROBERTAS** (*patenkintai*)

Aš mat galvojau, galvojau ir pagaliau sumaniau taip parašyti. Bet savo vardą taip ir užmiršau padėti.

DALIA (*dar kartą dėkoja*) Labai, labai dėkui tamstai.

Kun. **ROBERTAS** (*bučiuoja ją į kaktą*) Tu verta to vardo.

GANDAS (*neramus vaikščioja*) Aš iš proto išeisiu.

Kun. **ROBERTAS** Aš, mat, labai mėgstu angelus. Jie yra gražiausieji kūrėjo padarai.

GAURIENĖ

Kaipgi.

GANDAS

Ne visi, kunige. Tamsta užmiršti nuodėmingus angelus.

Kun. **ROBERTAS** (*Gandui*)

Palauk, tamsta! (*Visiems.*) Aš, mat, visą laiką svajoju prie savo bažnyčios pastatyti gražią marmurinę angelo statulą, bet vis pinigų neatsiranda tam reikalui.

GAURAS

Pinigų? Kodel kunigas man nė žodžio apie tai?

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS

Tamstos ir taip jau daug aukojate mano bažnyčiai. Aš nebedrįstu.

GAURAS

Kiek reikia? Aš nors ir dabar... (*Graibosi kišenėse*)

Kun. ROBERTAS

Aš nežinau. Čia jau ponas skulptorius mums galėtų pasakyti.

RAIMUNDAS (*kunigui*)

Atminčiai šio vakaro aš tamstai veltui padarysiu gražiausį angelą, jeigu tik mano žmona sutiks man pozuoti. Tiek jau tamsta pavadinai ją angelu.

DALIA

Aš? Kaipgi aš? Aš nežinau. Iš tikrųjų.

Kun. ROBERTAS (*džiaugsmingai*)

Ačiū. Labai ačiū. Mes tą Angelą pastatysime šventoriuj ir jis visiems einantiems pro šalį, primins, kad yra geras Dievas, kuris visais rūpinas, visus paguodžia...

GANDAS (*susijaudinęs*)

Kunige!.. (*Nuleidžia galvą ir sėdi.*)

Kun. ROBERTAS

Ko, mano mielas?

GANDAS (*nugalėjęs save*)

Nieko. Aš tik norėjau pasakyti, kad tamsta labai geras žmogus esi. Kaip mažas kūdikis, kuriam aš niekuomet negalėčiau išsklaidyti gražaus pasaulio.

Kun. ROBERTAS

Koks aš čia kūdikis. Žilas, kaip obelis. (*Skulptoriui.*) Tai aš jau tamstos prašyčiau, jeigu galima, ryt ir pradėti tą Angelą. Aš Velykoms norėčiau jį turėti jau pas save.

RAIMUNDAS

Gera, gerai. Na, o dabar, Daliute, prašykime svečius užkasti.

DALIA

Iš tikrųjų. Prašau, ponai. Ir taip jau vėlai. (*Visi keliiasi.*) Ponas Gande!

GANDAS (*Daliai*)

Nuodėmingas angelas!

DALIA (*Gaurui*)

Tamsta lik čionai.

(*Visi išeina, išskyrus Gaurą.*)

7.

DALIA (*sugrįžta atgal*)

Ponas Gaure, kur tamsta?

GAURAS

Tuojau, ponai. Aš tik cigarus pasiimsiu iš palto.

DALIA (*prieina prie jo*)

Gandas žino, kad mes susitinkame „Džiaugsmo valandos“ namuose.

GAURAS

Ką tamsta sakai? Mano padėtis, žmona...

DALIA

Aš visą laiką drebu, čia buvo baisiausia scena tarp manęs ir jo. Jis čia man kažkokį raštelį metė į akis. (*Išsiima raštelį.*) Jis kiekvieną minutę gali prabilti ir tuomet..

GAURAS (*perskaito raštelį ir kažką piktai ir džiaugsmingai galvoja*)
A!.. Gerai, gerai!.. (*Apčiupinėja užpakalinę kelnių kišenę.*) **Nebijok, viskas bus gerai...**
(*Išbėga Gandas.*)

8.

GANDAS
Štai tamstos pinigai! (*Meta Gaurui pinigus.*) **Nupirk jai dar gražesnę kaukę!**
RAIMUNDAS (*įbėga iš kito kambario*)
Ponas Gande! Drauge! Kas tau?
Kun. ROBERTAS
Tesaugo tave Angelas sargas!
GANDAS
Ne, ne! Aš negaliu, negaliu! Leiskite mane, leiskite!..
(*Išbėga į priėškambarį.*)
GAURAS
Kas atsitiko?
RAIMUNDAS
Aš pats nežinau. (*Nori eiti.*)
GAURAS
Palaukite, aš jį nuraminsiu. (*Išbėga į priėškambarį.*)
DALIA
Kas jam pasidarė?
RAIMUNDAS
Jis, tur būt, vargšas... (*Baksteli pirštu į kaktą ir eina durų link, bet tuo metu pasigirsta šūvis.*)
DALIA
A!..
Kun. ROBERTAS (*žegnojasi*)
In nomine patris...
GAURIENĖ (*bėgdama*)
Kur mano vyras?
RAIMUNDAS (*atidaro duris ir susitinka su Gauru*)
Kas čia iššovė?
GAURAS
Pagalbos!
(*Raimundas, Kunigas, Dalia eina į priėškambarį ir po valandėlės visi sugrįžta. Paskui juos įeina ir Beatrisa.*)
RAIMUNDAS
Viešpatie!..
BEATRISA (*priebėgo prie Dalios ir rodo į Gaurą*)
Ką jis padarė?
DALIA
Beatrisa! Tylėk! (*Apsikabina ją.*)
RAIMUNDAS (*Gaurui*)
Kodel tamsta jo nesulaikei?
GAURAS
Nesuskubau.
Kun. ROBERTAS
Requia aeterna.

TREČIAS VEIKSMAS.

Skulptoriaus dirbtuvė. Žemėj ir ant sienų baigti ir nebaigti kūriniai. Aiškioj vietoj stovi žmogaus ūgio statula. Duryš kairėj ir dešinėj pusėj. Pro didelį langą liejasi pavasario saulė.

1.

RAIMUNDAS *(apsivilkęs darbo drabužiais, su rėžtuvu rankoj, atsitraukia nuo statulos ir pažiūri į ją iš vienos vietos, iš kitos)*

Prakeikimas!.. Aš negaliu!.. *(Meta žemėn rėžtu-vą ir griebia kūjį.)* **Aš tave sudažysiu!..** *(Užsimoja ant statulos.)*

(Tuo metu įbėga Dalia.)

DALIA **Arnai! Ką tu darai?!**

RAIMUNDAS *(pagriebia ją už rankas ir veda prie statulos)*

Pažiūrėk, pažiūrėk!

DALIA

Ką?

RAIMUNDAS **Nėjau tu nieko nematai?**

DALIA

Tu įliejai naujų bruožų.

RAIMUNDAS **Aš visą rytą kaip beprotis raižiau tam savo angelui veidą. Norėjau jį nuskaidrinti, įlieti jam dangiškos ramybės, saulėto džiaugsmo, o jis vis žiūri į mane kaip piktas demonas ir nuodėmingai šypsosi.** *(Visas sujuda.)* **O!.. Jis mane iš proto išves!..**

DALIA

Amai, tau tik taip rodosi. Kodel gi aš nieko nematau?

RAIMUNDAS *(žiūri į statulą)* **Palauk, palauk!** *(Paima rėžtuvą ir žiūri į žmoną.)* **Aš dar sykį pabandysiu.** *(Dirba.)*

DALIA

Gal man pasipuošti angelo rūbais?

RAIMUNDAS **Čia ne rūbai svarbu, bet—siela, dvasia.** *(Raižo statulą.)* **Stok čionai, prieš šviesą!**

DALIA *(atsistoja nurodyton vieton)*

Ar man šypsotis?

RAIMUNDAS *(liauja dirbęs)*

Ne, nieko nebus. Čia tikrai kažkoks prakeiki mas viešpatauja.

DALIA

Iš kur jis čia bus.

RAIMUNDAS **Kai aš užsimerkiu, gražiausiąjį angelą regiu, bet reikia tik man žvilgterėti į tave bei į statulą, bematant mano akyse išauga tavo veido išraiška, kurią tu turėjai tą vakarą, kai pas mus nusišovė Gandas.**

DALIA

Arnai, kam tu man primeni tą baisųjį vakarą?!

RAIMUNDAS

O, kokia tu baisi buvai, kai krauju putojančios mirštančio lūpos pratarė tavo vardą.

DALIA

Jį tur būt troškulys kankino. Aš aiškiai girdėjau, kaip jis, taręs mano vardą, vos girdžiamai prašnibždėjo dar: „vandens“ ir paskum amžinai užmerkė savo akis.

RAIMUNDAS

Aš nežinau, mano brangioji, kaip ten viskas tą akimaju buvo, nes aš visą tą laiką, tartum kažkokios juodos būtybės prislėgtas, paskendau tavo baisiame žvilgsny ir iki šiol negaliu iš jo pakilti. (*Atsisėda ir paremia rankomis galvą.*)

DALIA (*prieina prie jo*)

Arnai... Brangusis... Nesikankink... (*Glosto jam plaukus.*)

RAIMUNDAS

Tu įsivaizdini, ką reiškia dieną ir naktį sukaustytam tūnėti juodoj bedugnėj ir bejėgiai laužyti savo saulėtus sparnus? Tai mano dabartinės kūrybinės nuotaikos vaizdas.

DALIA

Tu, beskubėdamas dirbti statulą, pavargai, išsinervinai, todėl ir esi taip nusiteikęs. Tau reikia pasilsėti.

RAIMUNDAS

Anksčiau aš dar labiau pavargdavau, bet tas nuovargis man būdavo ne nuovargis, o džiaugsmas. Nejau tu nemeni, kaip aš kupinas pavasario kūrybinės galios, tartum žaisdamas, gimdydavau akmens skeveldrose džiaugsmingą gyvybę? O dabar? Dabar aš, kaip bejėgis, kaip vergas, bijau žvilgterėti į savo rankų darbą, į savo kūdikį...

DALIA

Nekalbėk taip, nekalbėk! Tu, tur būt, maža miegojai.

RAIMUNDAS (*keletą sykių pereina per kambarį ir, sustojęs, žiūri į statulą*)

Žiūrėk, žiūrėk! Argi tai angelas? Taip šypsosi tik pikčiausioji žemės nuodėmė, nekaltybės rūbais pasipuošusi.

DALIA

Arnai, juk tu mane gi vaizdavai? Iš kur čia gali būti nuodėmė?

RAIMUNDAS Aš nežinau, aš nežinau, iš kur ji čia mano sukurtame Dievo angele atsirado. Bet ji yra. Aš ją savo akimis regiu, savo širdžia jaučiu. Tik kažkodel nepajėgiu jos savo kūrybinės kančios saule nuskaidrinti...

DALIA

Arnai... Brangusis...

RAIMUNDAS Tu klausi, iš kur čia toji nuodėmė atsirado. Juk, sako, kad moteris, nešiodama po savo širdžia meilės žiedą, būna tokia jautri, kad smulkiausieji gyvenimo nuotykių daro įtakos jos busimam kūdikiui. O mes, kūrėjai, ar ne toki patys esame, kaip tos moterys, ruošiančiosios būti motinomis. Ir toji tavo veido išraiška prie Gando lavono dabar neduoda man gyventi, neleidžia mano dvasiai laisvai pakilti į kūrybos džiaugsmo dausas...

DALIA

Arnai!..

RAIMUNDAS

Ach!.. Aš nebe kūrėjas, bet kažkokio prakeikimo vergas!.. Tu supranti, mano brangioji, kaip aš giliai kenčiu, nepajėgdamas įkūnyti tai, ką savo svajonėj regiu, ko savo visa liepsnojančia širdžia ilgiuosi?..

DALIA

Mano mielas, mano brangus... (*Eina prie jo.*) Eikš pas mane! Leisk aš tave apkabinsiu, prispausiu prie savo mylinčios krūtinės, išbučiuosiu tau akis,

nuraminsiu tave — ir tu pats tuomet žiūrėsi ir stebėsis savo padirbta statula.

RAIMUNDAS

Ach, kad taip būtų! Bet aš nebetikiu!..

DALIA

Bus, bus, mano mielas... Tave, matyti, labai paveikė visi tie tardymai, visa toji neramybė, surišta su vargšo Gando nusižudymu.

RAIMUNDAS

Laimė dar, kad jis paliko raštelį, prašydamas nieko nekaltinti dėl jo mirties.

DALIA

Dabar jau, ačiū Dievui, viskas išaiškinta, ir mes vėl galėsime ramiai gyventi ir džiaugtis savo meile. O aš taip dabar tave mylėsiu, kaip dar nė viena moteris pasauly niekuomet nėra mylėjusi nė vieno vyro...

RAIMUNDAS

Aš žinau, mano brangioji, ir labai džiaugiuosi, kad turiu tave, kaip tikrąjį Dievo angelą.

DALIA

Jeigu tu norėsi, mes išvažiuosime kur nors į kalnus prasiblaivyti, atsikvėpti tyru oru, dangaus žydruma.

RAIMUNDAS Tu tiesą kalbi. Ir man pastarąjį laiką dažnai ateina į galvą mintis kur nors pavažiuoti, palikti toli nuo savęs tą vietą.

DALIA

Na ir išvažiuosime. —Ach, tu, Arnuti! Tu pas mane visai kūdikis... Bet toks geras, toks protingas kūdikis, kurį man norisi visą laiką tik — myluoti, bučiuoti, liūliuoti, lepinti...

RAIMUNDAS (*linksmidamas žiūri į ją*)

Palauk, palauk, brangioji! (*Paima rėžtuvą ir, priėjęs prie statulos, ima dirbti.*)

DALIA (*džiaugsmingai šypsodamosi pozuoja jam*).

RAIMUNDAS Tu dabar man vėl atrodei kaip Dievo angelas, paskendęs saulėtam sapne.

DALIA

Na, matai, Arnuti, kaip gerai, kad aš atėjau pas tave. O tu jau — daužyti tokį kūrinį.

RAIMUNDAS Tu neprimeni, kada aš pažadėjau kun. Robertui atiduoti statulą?

DALIA

Ar tik ne šįandie. Kun. Robertas, rodosi, užvakar pas mus buvo. Na, taip ir bus. Šįandie.

RAIMUNDAS (*padedą instrumentus ir nusivelka chalata*)

Žinai, aš eisiu pasivaikščioti. Saulėj ir tyrame ore pagalvosiu, kaip čia man pasielgti su ta statula. Tai tu sakai, man nervai? A?

DALIA

Kas gi daugiau, brangusis, jeigu ne nervai. Eik pasivaikščiok gerai, o paskum mes daug apie ką pakalbėsime.

RAIMUNDAS Na, tai aš einu.

DALIA (*pasipūtusi*)

Ai, koks tu, Arnuti!..

RAIMUNDAS (*nesuprasdamas*)

Ką?

DALIA

Pabučiuotum gi mane išeidamas.

RAIMUNDAS (*linksmiai*)

Iš tikrųjų, koks aš... (Grįžta prie žmonos.)

DALIA

Jeigu tu nenori manęs pabučiuoti, tai aš tave pabučiuosiu. (Išbučiuoja jam akis, lūpas.) Na, dabar gali sau eiti. Tegu tave saulė ten bučiuoja. (Išlydėjusi vyrą prieina prie statulos.) Viešpatie!.. Viešpatie!.. (Graižo rankas.) Nejau jis jaučia mano nuodėmę?! Ne, ne!.. (Sukniumba prie statulos.) Dieve!.. Dieve!.. (Meldžiasi rankas sudėjusi.) - (Įeina Beatrisa.)

2.

BEATRISA (nustebusi žiūri į Dalią) Ji meldžiasi?!

DALIA (pastebėjusi Beatrisą atsistoja ir eina)

Gera, kad atėjai, Beatrisa. Aš tavęs visur ieškojau. Man labai neramu.

BEATRISA

Aš buvau išėjusi.

DALIA

Kur?

BEATRISA

Policijoj.

DALIA (išsigandusi)

Policijoj?!

BEATRISA

Taip.

DALIA

Tu pasakei?!

BEATRISA

Norėjau pasakyti, bet paskum apsimąsčiau ir išėjau.

DALIA (atsidūsta)

Ačiū tau, Viešpatie!

BEATRISA

Aš nebegaliu! Nebegaliu! Man ir tamstos gaila. Bet kad sąžinė, sąžinė mane visą laiką graužia. Aš niekur neberandu sau ramybės...

DALIA

Reikia melstis, Beatrisa, ir tuomet ramybė pati ateis į tavo širdį.

BEATRISA

Aš meldžiuosi. Visą laiką meldžiuosi, bet nieko negelbsti. Dar labiau darosi neramu. Juk melas baisus dalykas!..

DALIA

Aš pati žinau.

BEATRISA

Mane visą laiką sekioja kruvina šmėkla ir graso man baisiu kerštu, jeigu aš nepasakysiu visos teisybės. Sako, nejaugi tu nematai, kaip Gauras, išsiėmęs iš kišenės brauningą ir nė žodžio netaręs, iššovė tiesiog man į širdį?

DALIA (išsigandusi)

Beatrisa! Juk ir sienos turi ausis!

BEATRISA

Kas man daryti? Pasakyk, tamsta, kas man daryti?

DALIA

Tylėti ir melstis.

BEATRISA

Mergele Marija!.. Jėzau Kristau!..

DALJA

Jeigu tu dabar pasakytum visą teisybę, mums visiems būtų bloga — ir Gaurui, ir man, ir mano vyrui... O ypač man...

BEATRISA (*verkia*).

DALIA

Prasidėtų naujas tardymas ir viskas iškiltų aikštėn. O tuomet Arnas... Ne, ne!.. Tu, Beatrisa, tylėsi! Kaip žemė tylėsi...

BEATRISA

Už ką gi kitiems bausmė? Juk tik ant vieno Gauro krinta nuodėmė.

DALIA

Na, matai. Tu pati žinai, kad tik ant vieno Gauro krinta nuodėmė ir kankiniesi.

BEATRISA

Bet melas, baisus melas! Ateina Velykos. Reikia išpažintį atlikti — ir aš negaliu to padaryti, nes kunigas tol neduos atleidimo, kol aš nepasakysiu tos baisios teisybės. Ach, jeigu aš tamstos taip nemylėčiau, senai būčiau viską pasakius, palengvinus sau širdį. (*Apsikabina ją.*)

DALIA (*glosto jam plaukus*)

Ačiū tau už tavo meilę man. Kieno širdis kupina meilės, tam Dievas viską atleidžia. Jis atleis ir tau, Beatrisa. Dievas gailestingas. Jis pats mato, kas žmogaus širdies gelmėse darosi.

BEATRISA

Bet melas! Toji baisi melagystė! Nejaugi galima meluoti?

DALIA

Na, jeigu reikia, Beatrisa? Jeigu žmogus ne iš savo valios meluoja?

BEATRISA

Ne, ne! Aš negaliu meluoti! Mano mirštančios motinos paskutiniai žodžiai buvo: „niekuomet nemeluok, Beatrisa, ir tu gražiai pragyvensi savo amžių“. Taip, taip! Ir man dabar tie motinos žodžiai visą laiką skamba ausyse. Ne, ne! Aš būtinai eisiu išpažinties.

DALIA

Ne, Beatrisa. Tu neisi išpažinties.

BEATRISA

Neisiu? Kodel gi aš neisiu?

DALIA

Aš tavęs neleisiu.

BEATRISA

Neleisi?

DALIA

Taip. Nes jeigu tu tikrai mane myli, turi dėl manęs viską padaryti.

BEATRISA (*pasibaisėdama*)

Ir meluoti?!

DALIA

Ir meluoti, jeigu reikia.

BEATRISA

Ne. Aš taip negaliu mylėti. Meilė turi būti tyra. Man visuomet taip mamytė sakydavo. Ir kunigas Robertas iš pamokslų dažnai taip sako. Jeigu tamsta iš manęs tokių dalykų reikalauji, tai aš geriau tamstos nemylėsiu.

DALIA

Cha cha... Kokia tu dar jaunutė ir kvailutė. (*Rimtai.*) Tu žinai, kas aš esu?

BEATRISA

Kas gi?

DALIA

Nuodėmingas angelas.

BEATRISA (*traukiasi nuo jos*).

DALIA

Kol kas tu manęs dar nebijok. Bet jeigu tu iš-duotum mano paslaptį, aš tave amžinai pražudyčiau. Aš tave irgi padaryčiau nuodėmingu angelu, kaip ir mane prieš mano norą padarė.

BEATRISA

Ką tamsta kalbi?

DALIA

Tu manai, kad man tai lengva meluoti? Tu, Beatrisa, neturi supratimo, kas darosi mano širdy. Aš kitą syk noriu, kad po mano kojomis prasivertų žemė ir mane gyvą prarytų.

BEATRISA

Tai kas tamstai yra?

DALIA

Mane slėgia baisus nusidėjimas, kurio aš nepajėgiu nugalėti.

BEATRISA (*traukdamosi nuo jos žegnojasi*).

DALIA

Jeigu tu manęs dabar nepasigailėsi, išduosi mūsų paslaptį, aš save, tave ir visus nusivesiu tiesiog į pražūties bedugnę.

BEATRISA

Ką tamsta kalbi?

DALIA

Jeigu tu esi gera krikščionė, tai turi pasigailėti manęs, kad aš galėčiau išsinerti iš visų baisenybių, skandinančių mane į amžiną pražūtį.

BEATRISA (*verkia*)

Jėzau Kristau...

DALIA

Tu manęs, Beatrisa, nebijok. Aš savo širdies gelmėse esu kaip balandis. Aš dar ne visai esu pražuvusi. Žiūrėk, aš dar moku žegnotis. (*Žegnojasi*.) Vardan Dievo Tėvo, Sūnaus, Šventosios Dvasios. Amen. Klaupkimės, Beatrisa, ir pasimelskime drauge. (*Abi atsiklaupia*.)

BEATRISA (*žegnojasi*).

DALIA

Viešpatie Dieve, Tu esi geras. Tu iš savo Visatos Sosto gailestingai žiūri į mus vargšus ir kiekvienam, kas visa savo širdžia gailisi, atleidi visus nusidėjimus. Mes čia mušdamosios į krūtinę meldžiame Tave, mūsų gerasai Globėjau, atleisti mum, kad mes kol kas neišduodame baisios žmogžudybės. Amen. (*Abi atsikelia*.)

BEATRISA (*apsikabina Dalia, ir taip jos valandėlę stovi*).

Čia kažkas eina.

DALIA

Aš pati įleisiu. Tu užsiverkusi. Geriau išeik.

BEATRISA (*išeina*).

DALIA (*atidaro duris*)

Prašau.

(*Įeina Gaurienė*.)

3.

GAURIENĖ

Labas, ponias.

DALIA

Labas. Laimė ar nelaimė tamstą pas mus atvedė?

GAURIENĖ

Išėjau į miestą vaikučiams šį tą nupirkti ir užsukau pas tamstas.

DALIA

Labai ačiū.

GAURIENĖ (*žiūri į statulą*) Dieve tu mano, koks tamstos vyras meisteris. Padaryk tu man tokią grožybę.

DALIA

Patinka tamstai?

GAURIENĖ

Kur čia nepatiks. Už tokį darbą Dievas dangų gali atidaryti. Kaipgi. (*Stebisi statula.*)

DALIA

Prašau sėsti.

GAURIENĖ

Dėkui. Manęs vaikučiai laukia. Aš tik vieną valandėlę. Norėčiau su tamstos vyru pakalbėti.

DALIA

Jo nėra namie. O kas per reikalas?

GAURIENĖ

Aš noriu jį prašyti padaryti man Sopulingosios Dievu Motinos statulą.

DALIA

Ach, taip. O kam ji tamstai reikalinga?

GAURIENĖ

Aš, mat, per dienas naktis vis viena ir viena su savo vaikučiais. Kasdien žiūrėdama į tokią statulą rasčiau sau paguodos, pasisemčiau stiprybės kantriai nešti Aukščiausiojo paskirtą man našą.

DALIA

Mane labai stebina tamstos žodžiai. Nejau tamstos nelengvas gyvenimas?

GAURIENĖ

Vienas Aukščiausiasis tik mato iš savo aukštybių mano širdies kančias. Kaipgi. Aš esu ne kokios sveikatos. Kasmet skausmuose gimdyti, per dienas naktis vargti su savo mažyčiais. O vyras... Aš niekam nesiskundžiu. Tik tamstai dabar sakau. Kol jo nėra namie, aš jo laikiu, svajoju apie jį. Bet reikia tik jam peržengti slenkstį, visas pragaras pakyla. (*Ašaroja.*) Kad jis nors kada paguostų, meilų žodį tartų. Vienas išganymas dar kad skurdo nematau. Taigi man ir atėjo į galvą turėti sau Sopulingosios Dievo Motinos statulą...

DALIA

Gerai. Aš pati paprašysiu Arną, kad jis padarytų tamstai tokią statulą.

GAURIENĖ

Labai ačiū. Aš ne veltui. Už pinigus.

DALIA

Bet aš ir tamstos vyrą gerai išbarsiu, kad jis, apsimesdamas pavyzdingu šeimynos tėvu, taip begėdiškai visus apgaudinėja.

GAURIENĖ

Apsaugok Dieve! Geriau jau nieko tamsta jam nesakyk. Jeigu jis sužinotų,

kad aš pasiskundžiau, nè kvapo nepaliktų mano kūne. Kaipgi. Toks smarkus jis žmogus, atleisk jam, Viešpatie.

(Girdėti skambutis.)

DALIA

Atsiprašau. *(Eina įleisti.)*

GAURIENĖ

Tik susimildama, tamsta, niekam nè žodžio, kad aš čia truputį širdį palengvinau.

DALIA

Būk rami tamsta. *(Atidaro duris.)* **A, tamsta! Prašau.** *(Įeina Gauras.)*

4.

GAURAS

Kunigo rektoriaus dar nėra?

DALIA

Nėra.

GAURAS *(pamatęs žmoną)*

Ir tu čia. Kokių būdų?

GAURIENĖ

Išėjau į miestą vaikučiams drabužėlių Velykoms nupirkti ir pro šalį bėgdama užėjau ponią aplankyti.

GAURAS

Kaipgi tu vaikus palikai? Jie ten, be tavęs likę, namus išgriaus.

GAURIENĖ

Ką ten jie, mažyčiai, išgriaus. Aš tuojau grįžtu. *(Ruošiasi eiti.)* **Tu lieki?**

GAURAS

Lieku. Rektorius atvažiuos statulos. Prašė manęs pagelbėti.

GAURIENĖ **Na, tai aš bėgu. Sudiev, ponია.**

DALIA

Sudiev. Ačiū už apsilankymą. *(Išleidžia ją.)*

5.

GAURAS **Ji nieko nesakė? Nesiskundė?**

DALIA

Ne. Kodel tamsta klausai?

GAURAS

Moteris, juo geriau jai gyvenasi, juo daugiau ji nori. Vyro nėra namie?

DALIA

Nėra.

GAURAS

Kunigas rektorius žadėjo atvažiuoti pasiimti savo angelo.

DALIA

Aš žiūriu į tamstą ir stebiuosi.

GAURAS

Kodel?

DALIA

Dar klausai! Kad esi toks ramus.

GAURAS

O ką?

DALIA

Juk mum iš visų pusių gresia pavojus, pražūtis.

GAURAS

Juo labiau reikalingas ramumas. Tai gyvenimo paslaptis.

DALIA

O ten, širdy, tamstai niekas nešaukia baisiu balsu: sąžinė, sąžinė?

GAURAS

Sąžinė? Che che. Kas man sąžinė, jeigu aš turiu protą, geležinę valią.

DALIA

Na, o Gando kruvina, siaubinga šmėkla tamstos nesekioja, kaip šešėlis?

GAURAS

Ką čia mane tardai? Aš už tą nelaimingą vėlę užpirkau keliose bažnyčiose mišias. Gandas turi man atleisti, nes aš kitaip pasielgti negalėjau. O tamsta privelėtų būti man dėkinga.

DALIA

Ach, šitaip. Laimingas tamsta žmogus.

GAURAS

Ką čia ėmei kalbėti? Juk davėme vienas kitam žodi niekados neminėti to nemalonaus atsitikimo.

DALIA

Nieko. Aš taip sau. Tik žaidžiu. Man labai linksma.

GAURAS

Sakiau, kad aš viską padarysiu. Tu už mano pečių gali sau dangų kurti ir tik retkarčiais mane į jį priimti... *(Visai arti prieina prie jos.)* Angelas...

DALIA *(rišdama jam per žandą)*

Šalin, ragani!

GAURAS *(nustebęs stovi)*

A!.. *(Pagriebia ją už rankos.)* Klaupkis ir bučiuok man kojas!

DALIA *(verždamosi iš jo)*

Atsitrauk!

GAURAS

Sakau atsiprašyk!

DALIA

Niekados!

GAURAS

Vienas žodis — ir tavęs nebėra! Tu būsi — neištikima žmona, paleistuvė, prostitutė!

DALIA

Tavo žodžiais niekas nepatikės, žmogžudy!

GAURAS

Ką?! *(Sviedžia ją per kambarį.)* Aš žmogžudys? O kas mane padarė žmogžudžiu? Kas? Ar ne tu?

DALIA

Aš tave žmogžudžiu padariau? O!.. Tik tikras žmogžudys taip gali kalbėti. Ko tu nori iš manęs, piktas žmogau?

GAURAS

Cha cha... Ko aš noriu... Jauna moteris klausia vyro, ko jis nori iš jos... Cha cha... Nekalta mergaitė...

DALIA

Tu savo klastomis, savo pinklėmis kaip voras mane apnarpliojai ir čiulpi mano širdį. Tu manai, kad atimsi mane iš Arno? Ne, niekados to nebus! Niekados!

**Girdi, pavyzdingas šeimynos tėve?! Aš už žmogžudžio pečių kaip danguj...
Cha... cha... (Kažkaip kupina skausmo kvatojasi.)**

GAURAS

Kam čia toji kvaila isteriką?

DALIA

Cha cha...

GANDAS (*ramina ją*)

Na, del Dievo... Kas čia dabar...

DALIA (*staiga surimtėja*)

Del Dievo? Del kurio? Ar del to, kuriam tu užpirkai šimtą šventų mišių už savo rankomis nužudytą žmogų?

GAURAS

Tylėk!

DALIA

Geras tavo Dievas, kuri tu gali papirkti. Ir dar kokiais pinigais! Iš „Džiaugsmo Valandos“ namų..

GAURAS

Sakau — tylėk!

DALIA

Kas bus, kai vargšas kunigas Robertas sužinos, kad jo bažnyčios šulas savo slaptai užlaikomuose namuose prekiauja nelaimingų moterų kūnu ir siela?

GAURAS

Susimildama! Ar iš proto eini?

DALIA

A, nepatinka? Ir ko aš tavęs bijau? Aš dar šiandie pati nueisiu į policiją ir pasakysiu, kad tu žmogžudys!

GAURAS

Tavim niekas netikės, nes aš papasakosiu, kad tu mano meilužė, tu iš keršto man darai. O liudininkų aš, kiek tik norėsiu, turėsiu. Tarnaitė, kuri tau laiškus nešioja, klubo šeimininkė, ponas Chichi. Tik pabandyk.

DALIA

Ot ir pabandysiu. Mano ir Beatrisos parodymai nusvers visus tavo liudininkus.

GAURAS

Beatrisa žino? Ką tu sakai?

DALIA

O tu ką manei? Ji savo akimis matė, kaip tu negailestingai iššovei. A, kaip dabar bus? Aš tuoj pakviesiu čia Beatrisą... (Eina.)

GANDAS (*pastoja jai kelią*)

Susimildama! Ką tu darai?

DALIA

Leisk! Aš nebeturiu jau jėgų gyventi tame purve...

GAURAS

Ponia Raimundiene! Del Dievo! Nežudyk manęs ir savęs!

DALIA

Sakau — leisk!

GAURAS (*puola ant kelių*)

Pražūsime! Mes abudu pražūsime! Ach, Viešpatie!..

DALIA

A, raitais tartum žaltys liepsnoj... O!.. Aš tavo širdy visą pragarą sukursiu už savo, už tavo žmonos ir kitų kančias...

GAURAS

Ne, ne!.. Tu manęs nežudysi, nes ir pati tuomet pražūsi.. Ponia!.. Girdi?.. A!

DALIA

Kelkis! Čia kažkas eina.

GAURAS (*atsikelia*)

Ponia, mes susitiksime tuose namuose ir viską aptarsime. Dabar nė žodžio! Del Dievo — nė žodžio! O tai aš...

DALIA (*atidaro duris*)

Prašau!

(*jeina kun. Robertas.*)

6.

Kun. ROBERTAS

Garbė Jėzui Kristui.

GAURAS Per amžių amžius.

Kun. ROBERTAS (*Gaurui*)

Tamsta jau čia?

GAURAS

Aš jau senai tamstos laukiu.

Kun. ROBERTAS

Tikiuosi, sėdėdamas tarp dviejų angelų, nerūgojai manęs.

GAURAS

Žinoma, kad ne.

Kun. ROBERTAS

Aš taip ir maniau. — Na, tai viskas tvarkoj. Tamsta man padėsi pargabenti mano statulą. — Kodel gi ponია tokia?

DALIA

Nieko, kunige. Taip sau. Bet Arno, kunige, nėra namie. Aš nežinau, kaip čia dabar bus. Jis šiandie dar visą rytą dirbo. Vis nepatenkintas savo kūrinium.

Kun. ROBERTAS

Ką čia būti nepatenkintam tokia grožybe. Tavo Arnas, matyti, nori su pačiu pasaulio Kūrėju susilyginti.

GAURAS (*paima apsiaustą, kuriuo Dalia pozavo savo vyrui, ir apsupa ją*)

Tik pažiūrėk, kunige!..

Kun. ROBERTAS (*bučiuoja ją į galvą*)

Ačiū tau, vaikeli, kad nepatingėjai padėti Arnei padaryti man tą mano senai svajojamąją statulą. Tesaugo tave už tai visą gyvenimą gerasai Angelas Sargas. Oi, kaip apsidžiaugs mano parapijonys, kai jie netikėtai išvys Velykų rytą gražų baltą Angelą, bestovinti šventoriuj. — Kaip mes jį čia dabar išnešime?

GAURAS

Ką čia reiškia. Jis ant ratukų. Galima išstumti.

DALIA

Man net ašaros trykšta. Tartum kažką gyvą ruoštumetės iš namų išvežti.

Kun. ROBERTAS

Na, matai, kokia ji gerutė. Tuoju ir ašaros. Reikia būti stipresnei.

GAURAS (*bando stumti statulą*)

Žiūrėkite!

(*Tuo metu įeina Raimundas.*)

7.

Kun. ROBERTAS

Štai ir kūrėjas.

RAIMUNDAS Ką tamstos čia darote?

GAURAS

Ruošiamės išvežti angelą.

RAIMUNDAS

Ką? Šalin nuo mano statulos! Tamsta perdaug čia šeimininkauji mano šventovėj!

Kun. ROBERTAS

Arnai, tai aš...

RAIMUNDAS

Atsiprašau, gerbiamas rektoriau. Aš šiandie neduosiu tamstai angelo. Aš noriu dar padirbėti. (*Žmonai.*) Prašyk svečius pas save.

DALIA

Prašau.

Kun. ROBERTAS

Tai gal būt ryt galima bus atvažiuoti?

RAIMUNDAS

Nežinau, rektoriau. Aš tamstai pranešiu.

(Visi išeina.)

RAIMUNDAS (*likęs vienas skubiai išsiima laišką ir skaito*)

„Arnai! Ateik kada nors vakaro metu į „Džiaugsmo Valandos“ namus, kur tu gali visai netikėtai sužinoti daug įdomių dalykų apie savo žmoną. Tavo draugas.“

Ką? Kas man drįsta taip rašyti?! O jeigu tiesa? O!.. Ne, ne!.. Tai melas! Tai biaurus šmeižtas!.. (*Vaikščioja susijaudinęs. Paskum sustoja ties statula.*) Tai šit iš kur toji nuodėmė tavy atsirado! O, prakeikimas!.. Taip, taip! Juk aš toks kupinas neramumo tave kūriau... Degiau kaip ugnis... O, jeigu tiesa! Kas tuomet? Kas tuomet?..

(Vagčia įeina Chichi.)

CHICHI

Atsiprašau. Aš užmiršau tamstai pasakyti...

RAIMUNDAS

Aš perskaičiau šitą laišką. Kieno ranka jis rašytas?

CHICHI

Chi. Toji ranka senai jau nebejuda. Tai tas muzikas.

RAIMUNDAS

Gandas?

CHICHI

Chi.

RAIMUNDAS (*eina per kambarį*)

Aš juo tikiu, tikiu... (*Sustoja.*) Bet ne! Juk jis prieš mirtį, tur būt, nepilno proto buvo. Man ir gydytojas taip sakė, kuris skrodė jo lavoną.

CHICHI

Chi. Jis jokio proto neturėjo. Jis ir man liepė ne protu, bet širdžia, jausmais gyventi.

RAIMUNDAS (*vėl žiūri laišką*)

Bet čia adresas nenurodytas. Gal būt ir namų tokių nėra.

CHICHI

Chi. Namai tai yra. Namų visokių yra. Aš tamstai ir adresą galiu pasakyti.

RAIMUNDAS

Tiesa?

CHICHI

Ramybės gatvė, 5 numerius. Tik tamsta niekam nėra žodžio, kad aš tą laiškėlį tamstai įteikiau. O nueiti ir aš patarčiau. Atsarga gėdos nedaro.

RAIMUNDAS (*vaikščioja, paskum sustoja prieš jį*)

Matai tamsta? (*Rodo jam laišką.*)

CHICHI

Cbi. Aiškiausiai matau. Documentum testimonii.

RAIMUNDAS (*suplėšo laišką į mažiausius gabalėlius*)

Tai melas! Tai šmeižtas! Tai ligonio nesveika vaizduotė!

CHICHI

Chi. Jeigu aš būčiau gražiosios lyties atstovas, tai būtinai ieškočiau sau tokio amžino draugo, kaip tamsta. Aš velionies valią, taip sakant, jo širdies testamentą tamstai įteikiau ir mano misija baigta. Dixi. (*Žemai pasilenkia.*) Ramybės gatvė, 5 numerius. Namų visokių yra. (*Dar kartą pasilenkta ir išeina.*)

RAIMUNDAS (*susiima galvą*)

Oi!.. Ne, ne!.. (*Atsišlieja į statulą ir rymo.*)

(*Įeina Dalia.*)

9.

DALIA

Arnai! (*Eina prie jo.*) Kas tau, brangusis?

RAIMUNDAS (*tyliai*)

Suspausk, suspausk man galvą! Joj kažkas negera man darosi. Tartum žaibai joj blykčioja.

DALIA

Ach, tu mano brangus vyre... (*Prispaudžia jo galvą prie savęs.*)

(*Įeina Beatrisa.*)

BEATRISA

Aš negaliu, negaliu!.. Man ir dabar prisivaidino

baisi šmėkla... Aš einu... einu!.. Jokios galios nebepajėgs manęs sulaikyti...

DALIA

Beatrisa!

BEATRISA

Ne, ne!.. (*Išbėga.*)

DALIA (*vejasi ją*)

Beatrisa!

RAIMUNDAS

Kas jai yra? Kur ji nuėjo?

DALIA

Nieko, nieko... Ji kažką įsivaizdavo ir nerimauja. Nuėjo išpažinties atlikti. Aš tau paskum viską, viską papasakosiu. Dabar nieko nekalbėkime. Pasėdėkime va taip suglaudę galvas... (*Prispaudžia prie jo.*) Ir mums bus gera, gera džiaugtis šventos meilės bežodžia pasaka... (*Ji kažkur žiūri. Iš jos plačiai pravertų akių ruošiasi ašaros byrėti.*)

KETVIRTAS VEIKSMAS.

Gražus kambarys elektros nušviestas. Durys — kairėj, deširij ir scenos gilumoj. Pastarosios atda ros ir pro jas matyti puošni salė.

1.

GAURAS *(rodydamas į kairę ir į dešinę)*

Ir šitie kambariai jau baigti remontuoti?

PONIA

Kaipgi. Visas kerteles atnaujinau.

GAURAS *(patenkintas)*

Mūsų įstaiga kaip ant mielių auga.

PONIA

Ne veltui ji „Džiaugsmo Valanda“ vadinasi.

GAURAS

Ne tik mūsų svečiams, bet ir mums ji vienas džiaugsmas.

PONIA

Dar ir koks!

GAURAS.

Kiek per šį mėnesi buvo įplaukų?

PONIA

Aš dar visko nesuvedžiau, bet, rodosi, neblo giausiai sekasi.

GAURAS

Gera. Labai puiku. — Naujų klientų neatsirado?

PONIA

Tik vienas, bet geresnis už keletą. Pinigų palieka visą krūvą.

GAURAS

Gera.

PONIA

Sveikindamasis ir atsisveikindamasis vieną žodį tik ir težino: paslaptis, ponias, paslaptis! Tartum mums patiems nerūpi paslaptis.

GAURAS

Ohoho! Apsaugok Dieve, jeigu išeitų aiškumon! Tamstai dar šiaip taip...

PONIA

Kodel gi jau man — šiaip taip?

GAURAS

Tamsta esi viena. Čia ar kitur— ar ne vistiek pat? Bet man—šeimynos tėvui, bažnyčios rėmėjui, visuomenės veikėjui... Neduok Dieve!

PONIA

Rimčiau pagalvojus, koks čia mūsų nusidėjimas, jeigu mes, kam nuobodu gyventi savo židiny, suteikiam progos praleisti džiaugsmingai laiką. Čia kiekvienas sau randa, ko tik jo kūnas ir siela geidžia. Tamsta, rodosi, dar nematei, kaip aš savo klientes suskirsčiau.

GAURAS Kaip tai — suskirsčiau?

PONIA *(iš kažkur paima tris albumėlius)*

Čia sudėtos tos, kurioms paslaptis, taip sakant, nuspiauti. (Paduoda jam

pirmąjį albumą.)

GAURAS

Na, tai ir mums ant jų nusispiauti. Čia nekokia prekė. (*Padedą pirmąjį albumą ir ima antrąjį*) O čia?

PONIA

Čia, taip sakant, nei šis nei tas.

GAURAS

Ehe... Kokios gražios.

PONIA (*linksmą*)

Gražios... Bet ką pasakysi šitą albumą pavartęs... (*Paduoda jam trečiąjį albumėlį.*)

GAURAS (*varto albumą*)

Iš tikrųjų, Dievo angelai... O čia kas? (*Piktai.*) Ką tamsta padarei? Kaip tamsta drįsai?

PONIA

Ką? Kas yra?

GAURAS

Oi! Oi! (*Eina per kambarį galvą suėmęs.*) Aš tamstą kaip tešlą suminkysiu!

PONIA

Kas atsitiko? Ko čia tamsta bliuni kaip žvėris? Prašyčiau ramiau, o tai aš nepasivaržysiu duris parodyti.

GAURAS

Ką? Man — duris ?

PONIA

O kodėl gi ir ne? Aš ne tokiems ponams rodydavau duris, jeigu jie nemokėdavo elgtis su gerai išauklėta moterim.

GAURAS

Oi! Oi!.. (*Vaikščioja.*)

PONIA

Ko gi čia dabar bėgioji kaip pasiutęs?

GAURAS

Ko aš bėgioju? Iš kur čia albume atsirado šitos moters atvaizdas? (*Rodo išėmęs iš albumo fotografiją.*)

PONIA

Cha cha...

GAURAS

Nesijuok, bet greičiau sakyk man!

PONIA

Nagi tamsta pats ją man palikai.

GAURAS

Aš? Aš pats palikau?

PONIA

Rodosi, neperdaug buvai įsigėręs, kad neatmintum. Dar jis čia man rėkaus! Aš maniau, kad tamsta tą savo meilužę jau paleidai.

GAURAS

Jos niekas dar nereikalavo?

PONIA

Ne, nes dar niekas neturėjo laimės ją matyti mūsų albume.

GAURAS

Fu, net sušilau. (*Linksmas vaikščioja po kambarį.*) Slaptas įėjimas į mūsų „Džiaugsmo Valandos“ namus tas pats liko?

PONIA

Tas pats.

GAURAS

Šiandie gali čia atvykti naujas svečias, kuriam aš pamiršau paaiškinti kaip įeiti. Taip kad jis ateis pro didžiąsias duris. Prašau jį gražiai priimti ir elgtis su juo, kaip su savo žmogum.

PONIA

O kaip jis atrodo?

GAURAS

Jaunas, gražus vyras. Su barzdele. Jis, manau, iš karto labai nedrąsiai čia jausis, nes yra be galo drovus žmogus.

PONIA

Nieko. Aš jį padrąsinsiu.

GAURAS (*pažiūri į laikrodį*)

Ojojoi! Sudiev tamsta! (*Griebia fotografiją ir nori ją įsidėti.*)

PONIA

Palauk, palauk! Man pinigų turi duoti.

GAURAS

Kokių pinigų?

PONIA

Na, pinigų, kurie man iš sveiko priklauso.

GAURAS

Vis — pinigų ir pinigų!

PONIA

Na, ko čia dabar be reikalo šiaušieši? Juk matai koks remontas padarytas. Be to dar ir šiaip esi man skolingas.

GAURAS

Man rodosi, kad gerbiamoji mane skriaudi.

PONIA

Ką?

GAURAS

Taip sakant — imi apgaudinėti.

PONIA

Aš — apgaudinėti?! Jeigu taip drįsti kalbėti, basta! Aš su tokiu ponu nebenoriu turėti jokių reikalų! Ot, ką aš tamstai pasakysiu. Aš jį apgaudinėju?! Tai aš, vadinasi, apgavikė? Be jokios garbės ir sąžinės žmogus?!

GAURAS (*padeda ant stalo fotografiją ir išsiima piniginę*)

Na, gana, gana jau. Aš nenorėjau tamstos įžeisti. Žinai, pinigas toks daiktas...

PONIA

Tai neregėtas dalykas! Aš — apgavikė?!

GAURAS

Na, sakau, kad atsiprašau.

PONIA

Kas man atsiprašymas! Pinigus man duok! Girdi?

GAURAS

Kad aš šiandie pažadėjau mūsų bažnyčios rektoriui nuvežti. Jis Velykoms nori nupirkti naują Kristų, paskum pastatyti šventorių Angelo statulą ir gražiai įtaisyti Dievo grabą.

PONIA

Kas man rūpi, ką ten kas nori padaryti.

GAURAS

Nu, kaip tamsta gali taip kalbėti? Juk čia bažnyčios reikalai.

PONIA

Prašyčiau be jokių moralų ir kad tuojau man būtų pinigai. — Aš — apgavikė!..

GAURAS

Gal būt aš vėliau kiek atvešiu. Nėra čia ko pykti.

PONIA

Pykti! Kaip aš galiu būti rami, kada man stačiai į akis meta žodį — apgavikė? Žiūrėk, kad man būtinai atneštum nors keletą tūkstančių!

GAURAS

Atnešiu, atnešiu. Tik, susimildama, nekodakuok čia be reikalo. Aš, mat, karšto būdo žmogus. Sudiev.

PONIA

Ne sudiev, bet iki pasimatymo. (*Išlydėjusi jį sugrįžta prie stalo.*) Aš tau parodysiu — apgavikė! (*Žiūri paėmusi Gauro užmirštą fotografiją.*) Cha cha... Kai tik apie pinigus kilo kalba ir savo gražuolę užmiršo. Palauk, aš tau gerai atkeršysiu už tavo gražų žodelį, kuriuo tu mane pavaišinai. (*Įdeda atgal Dalios fotografiją į albumą.*) Bus tau — apgavikė. (*Skambutis.*) Kas gi čia dabar pro tas duris? A... Tai, tur būt, tas naujas svečias su barzdele. (*Eina prie durų.*) Kas ten?

RAIMUNDAS (*už durų*)

Svečias.

PONIA (*atidaro duris*)

Prašau, labai prašau... (*Įleidžia jį.*)

2.

RAIMUNDAS

Aš, rodosi, nepaklydau? Čia „Džiaugsmo Valanda“?

PONIA

Čia, čia. Aš jau senai tamstos laukiu.

RAIMUNDAS

Aš su mažu reikalu.

PONIA

Labai džiaugiuosi galėdama tamstai patarnauti. Prašau sėsti.

RAIMUNDAS

Dėkui. Pas tamstas gražu čia.

PONIA

O, pas raus viskas kaip reikia. Kaipgi kitaip. Mano kompanionas...

RAIMUNDAS

Koks kompanionas?

PONIA

Tamstos pažįstamas, Ponas Gauras.

RAIMUNDAS

A, aš buvau pamiršęs. Atsiprašau.

PONIA

Priešinosi remontui. Aš jau pati. Sakau, kas čia per „Džiaugsmo Valanda“, jeigu svečiai neturi komforto.

RAIMUNDAS

Aš tiesiog stebiuosi, kad tokioj vietoj būtų tokia įstaiga.

PONIA

Visi svečiai džiaugiasi. Čia kiekvienas randa sau ramią vietelę ir puikiausiai

gali pasilsėti, pasidžiaugti, užmiršti šeimyninius nemalonumus.

RAIMUNDAS

Bet atsiprašau, ponია. Aš labai trumpam laikui. Mat aš... Na, kaip čia man tamstai pasakius...

PONIA

Aš žinau, žinau, kad tamsta esi labai kuklus vyras. Mane ponas Gauras įspėjo.

RAIMUNDAS

Ponas Gauras. Kada gi jis...

PONIA

Jis tik ką čia buvo. Taip kad aš žinau su kuo turiu reikalą.

RAIMUNDAS

Tamsta mane žinai?

PONIA

Būk ramus. Man tamstos vardas nereikalingas. Pas mus paslaptis šventai laikoma. Iš čia ir mūsų pasisekimas.

RAIMUNDAS

Ach, šitaip. Na, tai aš labai džiaugiuosi.

PONIA

Tamsta pats matai, kaip čia tylu, ramu, tartum vienuolyne. Žinoma, modėminiame.

RAIMUNDAS

Ir čia visuomet taip būna?

PONIA

Jeigu tamsta panorėsi būti mūsų klubo narys, pamatysi, kad kartais čia būna taip linksma, taip triukšminga, kaip retai kur kitur.

RAIMUNDAS

Taip?

PONIA

Mat mes čia dažnai ruošiame vadinamus abiejų lyčių bendro džiūgavimo kaukių pažintis.

RAIMUNDAS

Tiesa? Aš visai nesitikėjau.

PONIA

Oi, kas čia kitą sykį darosi! Kartais, žinoma, neapsieinama ir be dramų.

RAIMUNDAS

Tiesa?

PONIA

Ypač vieną sykį Čia atsitiko be galo nemalonus dalykas.

RAIMUNDAS

Būtent?

PONIA

Per mūsų neapsižiūrėjimą visai netikėtai susitiko vyras su savo tikra žmona ir... Oi, oi, kas čia tuomet darėsi... Keisti žmonės. Abudu toki — ir kelti dramą.

RAIMUNDAS

Iš tikrųjų. Tamsta sveikai galvoji.

PONIA

O, aš visko esu mačiusi. — Bet dabar mes, ruošdami tokias kaukių pažintis, esame labai atsargūs.

RAIMUNDAS

Tamsta esi be galo protinga ir simpatiška moteris. Aš tiesiog stebiuosi. Na,

nežinau, kaip čia tamstai aiškiau pasakius.

PONIA

Aš ir taip gerai suprantu. (*Eina paimti albumą.*)

RAIMUNDAS (*kyla*)

Kur tamsta eini?

PONIA (*duoda albumą*)

Prašau pasigrožėti.

RAIMUNDAS

Kas čia yra?

PONIA

Mūsų gražuolės.

RAIMUNDAS

Moterys? (*nervuodamasis pavarto albumą ir padeda jį.*) **Ne, ponia. Aš tiesą pasakius...** Na, kaip čia tamstai paaiškinti...

PONIA

Oi, koks tamsta nedrąsus. Net man pačiai nebesmagu. Prašau šitą pavartyti. (*Duoda antrą albumą.*)

RAIMUNDAS

Ir čia moterys? (*Paskubomis peržiūri albumą.*)

PONIA

O, pas mus įstaiga visais atžvilgiais ištaiginga.

RAIMUNDAS (*padeda albumą*)

Ačiū. Aš turiu tamstai prisipažinti, kad visai netikėtai čia patekau. Antra vertus, jeigu aš ir norėčiau šiandie čia pasilikti, man be galo svarbu paslaptis.

PONIA

Paslaptis? (*Paima trečią albumą.*) **Už paslaptį aš savo galvą užstatau.**

RAIMUNDAS (*pats griebia iš jos albumą.*)

PONIA

Visoms toms, kurias tamsta pamatysi šiame albume, manau, ne mažiau rūpi paslaptis, kaip man ir tamstai, mano gerbiamas pone.

RAIMUNDAS (*pamato savo žmonos atvaizdą ir visas suvirpa*)

Ką? Ne, ne! Negali būti!

PONIA

Ko negali būti?

RAIMUNDAS (*bado pirštu į albumą*)

Mano svajonė!.. Mano idealas!.. Mano angelas!..

PONIA Kuri gi tokia laiminga?

RAIMUNDAS Va šita, šitai Ir aš galiu ją čionai matyti? Galiu su ja kalbėti?

PONIA

Palauk, tamsta. Aš truputį pagalvosiu.

RAIMUNDAS Greičiau, greičiau, tamsta galvok! (*Žiūri į albumą.*)

PONIA (*sau*)

Aš — apgavikė! O t tyčia ją pakviesiu.

RAIMUNDAS Na, sakyk gi, tamsta, ar galiu aš ją čia matyti?

PONIA

Visko kito neužtikrinu tamstai, bet matyti ją ir kalbėti su ja tamsta gali, jeigu gerą honorarą man duosi.

RAIMUNDAS

Viską atiduosiu! Aš už vieną jos žodelį, čia išgirstą, nepagailėsiu tamstai savo gyvasties! Mano svajonė!.. Mano džiaugsmas!..

PONIA

Taip tamsta ją įsimylėjęs?

RAIMUNDAS Aš visą laiką tik ją viena gyvenu, meldžiuosi jai... Ir dabar... O!..

PONIA

Ir dabar tamsta su ja čia matysies, kalbėsies. Ir, gal būt, net meilų žodelį iš jos išgirsi... Žinoma, aš neužtikrinu. Mat ji...

RAIMUNDAS

Kur ji? Greičiau! Susimildama, greičiau! Man plyš širdis, kol aš ją čia sulauksiu...

PONIA

Oi, oi, koks tamsta karštuolis. Mano laikais daug tokių vyrų būdavo. Aš net pajaunėjau į tamstą žiūrėdama. Ugnis, užsidegimas, riteriškumas, moters idealizavimas...

RAIMUNDAS

Kaip tamsta pasakei — moters idealizavimas? Ach, taip, taip... Moters idealizavimas, jos dievinimas ir pagaliau... O...

PONIA

Ir pagaliau meilės apoteozė.—Aš tuojau parašysiu tai tamstos pasirinktajai laiškeli, kad ji tuojau atvyktų. (*Sėda rašyti*)

RAIMUNDAS

Ir ji ateis? Tikrai ateis, kai gaus tamstos laišką?

PONIA

Po keletas minučių tamsta jau galėsi giedoti jai savo romantiškos širdies himną.

RAIMUNDAS

Aš vis dar netikiu. Nejaugi aš toks kvailas buvau, manydamas, kad ji... Greičiau, greičiau tamsta siųsk jai savo laišką! Aš sudegisiu jos belaukdamas...

PONIA

Laiškas netruks ją čia pakviesti. Aš norėčiau, kad tamsta dabar atliktum minėtą formalumą.

RAIMUNDAS

Formalumą? Kokį formalumą?

PONIA

Švelniau pasakius — mūsų salono tradiciją. Sumokėti man pažadėtą honorarą.

RAIMUNDAS

Honorarą? Ach, tiesa. Atsiprašau. Man viskas galvoj kažkaip sumišo. Prašau. (*Meta jai glėbį pinigų.*)

PONIA (*paima pinigų*)

Ačiū.

RAIMUNDAS

Ir ateis? Tikrai ateis?

PONIA

Dar nebuvo nė vieno atsitikimo, kad gavus mano laiškeli, būtų neatėjusi pas tamstos draugą.

RAIMUNDAS

Pas mano draugą?

PONIA

Ji su ponu Gauru be galo, matyti, konfidencialiuose santykiuose. Žinoma, tik del pinigų tur būt... — Atsiprašau, aš tuojau pasiųsiu jai laišką. (*Išeina.*)

RAIMUNDAS (*skausmingai*)

... Viešpatie!.. Viešpatie!.. Ne, ne! Aš netikiu, ne-tikiu! Čia kažkoks baisus

pasityčiojimas... (*Nervingai vaikščioja po kambarį.*)

PONIA

Na ir meilė, na ir karštumas, na ir temperamentas! Nieku būdu iš pirmo pažiūrėjimo nebūčiau pasakiusi, kad tamsta gali taip mylėti moterį ir dar tik iš matymo pažįstamą.

RAIMUNDAS (*rodo į salę*)

Ten kažkas eina.

PONIA

Prašau šitų koridorių eiti ir ten dešinėj pusėj tamsta rasi kambarį. (*Išlydi jį ir eina prie salės durų.*) A, ką aš matau. Prašau čionai.

(jeina Chichi.)

3.

CHICHI

Labas vakaras. Taip sakant, chi.

PONIA

Senai, senai tamsta pas mus bebuvai. Ir raktas tur būt jau užrūdijo.

CHICHI (*pakelia aukštyn raktą*)

Chi. Kaip Sanctus Petrus! Visa istorija įvyko su tuo mano raktu.

PONIA

Tiesa? O kas gi atsitiko?

CHICHI

Aš jį vieną sykį užmiršau ant stalo ir mano žmona jį, chi, padavė mano įpėdiniams pažaisti, o šie išdykėliai bežaisdami paėmė ir įmetė jį į vonią, kai prausė jų mažą sesytę, ir chi — jis atsidūrė net tam tikrojo vietoj. Ištisa avarija!

PONIA

Koks tamsta juokdarys.

CHICHI

Chi! Geri juokai, mano gerbiama ponias. Tiek reikėjo man prisinervinti dėl mano amžinos draugės kišimosi mano asmens reikaluosna. Na ir gavo visi gerą pirtį už tą mano raktą. Chi.

PONIA

Nejau tamsta toks žiaurus? Nesitikėjau.

CHICHI

Chi! Sakau aš jus visus peniu, dengiu, dienomis prakaitą lieju, dirbu kaip jautis, o jus mano raktą nuo biuro pamazgosna mėtysite?!

PONIA

Ramiau, ramiau, tamsta. Iš tikrųjų, koks tamsta smarkus.

CHICHI

Chi! Kur reikia, aš moku.

PONIA

Tamsta liksi čia?

CHICHI

Visam vakarui išsirengiau, nes prieš Velykas namie tikra bobų revoliucija. Ir susikalbėti su jomis negalima. Tik dulkina, čirškina, kepa...

PONIA (*atsidūsta*)

Prisimenu ir aš kitokias Velykas. Senai jau tas buvo.

CHICHI

Tai aš už skrybėlės ir chi!

PONIA

Tamsta iš manęs ko nors reikalaus ar tiesiog savo kambarį?

CHICHI

Tik, chi, laiškutį pasiysti tai žydraakei su ruda, tartum liepsnojančia galva.

PONIA

Oi, oi, man net nesmagu, kad pirmą sykį negalėsiu patenkinti tamstos noro.

CHICHI

Chi! O kodel?

PONIA

Toji tamstos žydraakė man pranešė, kad aš jos iki Velykų netrukdyčiau.

CHICHI

Chi?

PONIA

Ji paskutinę gavėnios savaitę norinti išpažinties priėti, pasimelsti ir bendrai ramiai pagyventi.

CHICHI

Chi! Tai kaip čia dabar bus? Tuomet tą juodžiukę, kuri, tartum gyvačiukas, raitosi apie kaklą.

PONIA

Gera. Aš tuoju jai pranešiu. (*Sėda rašyti.*)

CHICHI (*padedą jai poperinę ant stalo*)

Taip sakant, honoraras.

PONIA

Ačiū.

CHICHI

Galima į savo priprastą kertelę?

PONIA

Prašau. Ten ir tamstos juodžiukė tiesiai ateis pro anas duris.

CHICHI

Chi! Taip sakant — pasijauninti prieš Velykas... (*Išeina.*)

4.

PONIA (*įeina į koridorių*) Tamsta! Prašau dabar čionai!

RAIMUNDAS (*įėjęs*)

Dar nėra?

PONIA

Oi, koks tamsta nekantrus. Atsiprašau. Aš tuoju sugrįšiu. (*Išeina su parašytu laišku.*)

RAIMUNDAS (*žiūri praviręs albumą*)

Mano brangioji žmona!.. Kaip aš ją čia sutiksiu? Ką aš jai sakysiu?.. O!.. O!.. (*Vaikščioja neramus.*)

PONIA (*sugrįžta atgal*) Prašom nesikarščiuoti, neiekvoti be reikalo ugnies.

RAIMUNDAS O, manyje perdaug jau tos ugnies! Tartum šimtas miestų, baisios liepsnos apimtų, degte degtų mano sujaudintoj krūtinėj...

PONIA

Tamsta, matyti, esi poetas ar šiaip jau koks artistas?

RAIMUNDAS Iki šiol aš dirbau šventus angelus, bet dabar jau pradėsiu lipdyti velnius. O, kokį aš gražų velnią nukalsiu. Tokį išdidžiai ir viliojančiai nuodėmingą...

PONIA (*traukiasi nuo jo*)

Ką jis čia kalba?

RAIMUNDAS Tamsta nesibaidyk manęs. Aš esu labai ramus žmogus. Tik dabar mano širdį degina konjakas, kurio aš, ten radęs kambarį, net pusė bonkos išverčiau, norėdamas drąsiau pažvelgti į akis savo laukiamai svajonei.—Ar negalima čia bus padaryti mažiau šviesos prieš mano karalaitės atėjimą?

PONIA

Tamsta pasuksi va šitą spragtuką ir visas kambarys paskęs tartum aušros prieblando. *(Parodo kaip padaryti.)* Matai, tamsta, kaip paslaptinga.

RAIMUNDAS

Puiku, labai puiku! Mes čia kaip Romeo ir Džiulieta susitiksime.

PONIA

Gal tamsta kaukę norėtum užsidėti? *(Rodo jam kaukę.)*

RAIMUNDAS

Gerai! Labai gerai! *(Paima kaukę.)*

PONIA

Čia pas mus kaukėti ponai kai kada įvairiausių šposų prikrečia. Kai ima vaidinti Pajacus, Ottelas...

RAIMUNDAS

Pajacus? Ne, aš nenoriu būti pajacas! Ir Romeo nenoriu! Aš busiu Ottelo! Taip, būtinai Ottelo! Tegu ji žino, kad tikra meilė visuomet yra pavydi...

PONIA

Tamstos draugas ponas Gauras irgi mėgsta kaukę dėvėti.

RAIMUNDAS

Taip? Puiku! Labai puiku! Aš ją paerzinsiu. Tegu ji paskum sulysins mano širdį su Gauro širdžia, katra jų geriau moka mylėti.

PONIA

Ts! Čia kažkas eina.

RAIMUNDAS

Gal ji?

PONIA

Ne. Ji ne pro čia ateis. Čia taip kažkas. Prašom į savo kambarį.

RAIMUNDAS

Aš — Ottelo! Cha cha... *(Išeina.)*

5.

PONIA *(atidaro duris)*

Ponia Gaurienė? Kokiu būdu tamsta čia atėjai?

GAURIENĖ

Nesistebėk, ponias. Aš viską žinau, viską. Dievo Motina Sopulingoji...

PONIA

Kas atsitiko? Nelaimė kokia?

GAURIENĖ

Viešpatie Jėzau Kristau... Man net plaukai stojasi ant galvos... Bet aš dar netikiu. Tai negalimas dalykas...

PONIA

Kas negalimas dalykas?

GAURIENĖ

Kad toks dievobaimingas, maldingas žmogus būtų praliejęs kraują...

PONIA

Kas? Kam praliejo kraują?

GAURIENĖ

Ne, ne... Aš dar pati netikiu tos mergaitės žodžiais...

PONIA

Kokios mergaitės? Ką čia tamsta kalbi?

GAURIENĖ

Man reikia vyrą matyti... Greičiau, ponია, man mano vyrą...

PONIA

Jo čia nėra.

GAURIENĖ Man tikrai pranešė, kad jis čia.

PONIA Buvo, bet dabar nėra.

GAURIENĖ

Aš vos gyva belikau, išgirdus tokį baisų dalyką...

PONIA

Prašau sėsti ir papasakoti, kaip reikiant.

GAURIENĖ Ne, ne... Man reikia vyrą surasti.

PONIA

Jis sakė pas kunigą rektorių eisiąs. Bet pasakyk, tamsta, kas atsitiko?

GAURIENĖ

Ne, ne... Aš tik jam turiu pasakyti... Dievo Motina Sopulingoji... (*Eina koridoriaus durų link.*)

PONIA

Kur tamsta eini? Čionai išėjimas.

GAURIENĖ

Viešpatie!.. Viešpatie!.. (*Verkdama išeina.*)

PONIA

Kažkas negera, matyti, atsitiko. Kaip čia man sužinoti?

(*Ieina Raimundas.*)

6.

RAIMUNDAS (*be kaukės*)

Gal būt ji neateis?

PONIA Palauk, palauk, tamsta!

RAIMUNDAS (*sau*)

O, kad ji neateitų!

PONIA

Aš tuojau... (*Skubiai išeina.*)

RAIMUNDAS (*sumažina šviesą*)

Aušrai brėkstant susitikome ir aušros šviesoje, nors ir dirbtinoje, persiskirsime. (*Vaikščioja.*) Nejau aš visai jau ramus? Stebėtina! greitai žmogus apsipranta su didžiausia savo nelaime. — Del visko vis delto užsidėsiu kaukę. Nors paskutinę valandą pabūsiu Ottelo. Aš — Ottelo! Cha cha... (*Išeina į savo kambarį pasiimti kaukės.*)

(*Tuo metu pro kažkurias duris įeina Dalia.*)

7.

DALIA

Jis ten jau manęs laukia!.. (*Rodo į duris, pro kurias išėjo jos vyras.*) Gana to baisaus melo, tos šlykštybės, tos nebepakenčiamos padėties... (*Išsiima brauningą ir eina durų link.*)

RAIMUNDAS (*įeina su kauke ant veido ir sustingsta vienoj vietoj*)

Ji...

DALIA

Labas, mano meiluži.

RAIMUNDAS (*tiesia į ją savo rankas*).

DALIA

Žiūrėkite, dar kaukę užsidėjo. Kam ji tau reikalinga? Juk tu visuomet kaukę nešioji...

RAIMUNDAS (*tyliai*)

Brangioji!..

DALIA

Ką tu čia vaidini? Mesk savo kaukę ir būk toks, koks esi. Aš šiandie visai trumpai čia būsiu.

RAIMUNDAS

Angele...

DALIA

Tu čia rengiesi sau meilės puotą kelti, o tavo iau tyko baisi bausmė. Girdi? Tavo policija ieško. Bet aš neleisiu, kad tu papasakotum tą baisų purvą, į kurį mes su tavim įbridome. Geriau mirtis, negu gėda... (*Pakelia brauningą.*)

RAIMUNDAS

Tu tiesą sakai. Geriau mirtis, negu tokia gėda. Sauk!

DALIA

Ką? Kas tamsta esi?

RAIMUNDAS Ar tau ne vistiek, prostitute?

DALIA

A, aš prostitutė!.. Tu tiesą sakai, kad man vistiek. Jeigu ne tu, tai kitas toks pat. Jeigu tu mane vadini prostitute, tur būt žinai... Tat —mirk! (*Iššauna į jį.*)

RAIMUNDAS (*įžiebia daugiau šviesos ir numeta kaukę*)

Cha cha... Mano angelas!..

DALIA

Ką?! Arnai! Arnai! Ar aš tavęs nesužeidžiau?

RAIMUNDAS

Šalin!

DALIA

Arnai! Arnai!

RAIMUNDAS

Sudiev!

DALIA

Arnai! (*Puola prie jo.*)

RAIMUNDAS (*atstumia ją*)

Sakau — šalin!

DALIA

O, Dieve!.. (*Puola ant kelių.*)

RAIMUNDAS (*susiėmęs galvą išbėga*).

DALIA

Arnai!.. (*Ima graižyti rankas, spausti sau galvą, plėšyti krūtinę*)

CHICHI (*kuris jau anksčiau stovėjo tarpdury*)

Chi! (*Žiūri į ją.*)

PONIA

Mano brangioji... (*Nori ją nuraminti.*)

DALIA

Atstokite, atstokite nuo manęs!.. (*Pagriebia nuo žemės brauningą.*)

CHICHI

Chi! (*Išdumta iš kambario.*)

PONIA (*irgi išbėga*).

DALIA

O, kur man dabar dėtis? Kur man dabar dėtis? A, žinau, žinau! Pas kunigą rektorių... (*Išbėga.*)

(*Į kambarį, vienas pro vienas duris, antras pro kitas, sugrįžta Chichi ir Ponia.*)

PENKTAS VEIKSMAS.

Kambarys. Pro didelės plačios atdaras duris matyti skulptoriaus dirbtuvė, kurioj stovi angelo statula, mėnulio šviesos nužerta. Gaudžia Velykų varpai.

1.

BEATRISA *(klūpo pirmame kambary)*

Gerasai Dieve, pasigailėk jos ir mūsų visų. Padaryk taip, kad ji sugrįžtų...
(Tyliai meldžiasi.)

RAIMUNDAS *(prieina prie statulos, pastovi valandėlę prie jos ir paskum, pagriebęs kūjį, sudaužo ją).*

BEATRISA *(išgirdus dūžį išsigąsta ir, pamačiusi, kad skulptorius daužo savo angelą, vėl atsiklaupia ir dar karščiau ima melstis).*

RAIMUNDAS *(prieina prie jos)*

Kodel tu neini į bažnyčią?

BEATRISA

Aš laukiu.

RAIMUNDAS

Lauki?

BEATRISA

Taip.

RAIMUNDAS

Tu manai, kad ji pareis?

BEATRISA

Aš visą naktį už ją meldžiausi ir esu tikra, kad Dievas išklausė mano maldos.

RAIMUNDAS

Melskis. Tokių, kaip tu, Dievas visuomet išklauso. Aš nemoku, negaliu melstis.

BEATRISA **Tamsta angelą sudaužei.**

RAIMUNDAS **Angelą... (Karčiai nusišypso.) Jau mes savo angelo, Beatrisa, nebeturime.**

BEATRISA *(šluostosi akis)* **Nekalbėk, tamsta, taip. Ji pareis. Būtinai pareis.**

RAIMUNDAS **Aš eisiu pasivaikšioti. Gal būt ją sutiksiu kur nors gatvėj. Man dar būtinai reikia ją pamatyti.**

BEATRISA

Dieve, Dieve!..

RAIMUNDAS *(pabučiuoja ją į galvą ir išeina).*

BEATRISA *(vėl atsiklaupia ir, rankas sudėjusi, karštai meldžiasi).*

(Po geros pauzos įeina Gauras.)

2.

GAURAS *(tyliai apsidairo ir eina prie besimeldžiančios Beatrisos ir tuo metu varpai liauja gaudę)*

Beatrisa!

BEATRISA *(atsigręžta ir, pamačiusi Gaurą, išsigąsta)*

A!..

GAURAS **Nebijok, nebijok manęs!**

BEATRISA (*nubėga į kertę ir visa virpa*)

Žmogžudys...

GAURAS Nerėk! Aš tau nieko nedarysiu.

BEATRISA Neik, neik prie manęs! (Bėga.)

GAURAS (*pagriebia ją už rankos*)

Palauk!

BEATRISA Nežudyk, nežudyk manęs!..

GAURAS

Sakau — nebijok! Man visai nėra reikalo tave žudyti. Aš ieškau skulptorienės.

BEATRISA

Jos nėra namie.

GAURAS

O kur gi ji yra?

BEATRISA

Aš nežinau. Mes visi nežinome, kur ji dingo.

GAURAS

Jeigu aš nebesuspėsiu jos pamatyti, pasakyk jai, kad aš buvau atėjęs atsisveikinti... atsiprašyti jos...

BEATRISA

Tamsta išvažiuoji?

GAURAS

Išvažiuoju.

BEATRISA Laimingos tamstai kelionės.

GAURAS

Laimingos kelionės... Cha cha... Gera kelionė, iš kurios niekas nebegrižta...

(Ūmai.) Tu, tu mane pražudei!.. Hū!.. Aš tave!.. (Sviedžia ją per kambarį.)

BEATRISA

Jėzus Marija!.. (Klūpo rankas sudėjusi.)

GAURAS (*kažko ieško kišenėse*) **Kur gi aš padėjau? Ach, čia...**

BEATRISA Sveika Marija, Šventoji Mergele...

GAURAS (*išsiima piniginę*)

Gal būt jum su skulptoriene teks skurdžiai gyventi. Aš jum paliksiu pinigų.

(Duoda jai saują popierinių.)

BEATRISA

Tamsta man pinigų duodi?

GAURAS

Imk!

BEATRISA Ne. Aš negaliu iš tamstos jų priimti.

GAURAS Skulptorienei atiduosi.

BEATRISA Ir ji neims. — Apsaugok mus Dieve...

GAURAS (*piktai*)

Tu dar, kvailute, mane kankinsi! Sakau — imk tai ir — imk! O tai aš...

(Kažkas beldžiasi durysna.)

BEATRISA (*bėga atidaryti*).

GAURAS (*padeda ant stalo pinigus*).

BEATRISA (*atidariusi duris*) **Yra. Prašau įeiti.**

(Įeina du vyrai, civiliai pasirėdę.)

3.

1 VYRAS (*Gaurui*)

Tamsta areštuotas.

GAURAS

Ką?

2 VYRAS Štai orderis. (*Rodo jam raštą.*)

GAURAS

Taip? Bet aš dar geresnį turiu orderį. (*Išsitraukia brauningą ir nori nusišauti.*)

1 VYRAS (*pagriebia iš jo brauningą ir atstato į jį*)

Prašau rankas!

2 VYRAS (*surakina Gaurui rankas*)

Šitaip geriausiai bus... (*Beatrisai.*) **Matote, kaip puiku!**

BEATRISA (*ašaroja.*)

2 VYRAS

Ko čia verkti? Tamsta gerą darbą padarei, kad išdavei žmogžudį (*Gaurui.*)

Marš!

GAURAS (*stovi kaip negyvas.*)

1 VYRAS **Prašau eiti su mumis.**

GAURAS (*pasipurto visas*)

Aa!.. (*Paėjęs kiek atsigrižta į Beatrisą.*) **Pasakyk ponui skulptoriui, kad jo žmona...**

1 VYRAS

Keliaukime! Netrukus ims žmonės eiti iš bažnyčios, o mes čia su tokia procesija.

GAURAS

Uū!.. (*Skaudžiai atsidūsta.*) **Nejau jūs negalite manęs už gerą atlyginimą paleisti į keturias pasaulio puses?**

2 VYRAS (*stumsteli jį*)

Marš!

(*Tuo metu įeina Ponia ir Chichi.*)

4.

PONIA

Mes atsiprašome. Ar nėra čia?.. A, gi šit.. (*Eina prie Gauro.*) **Ką? Jau?..** (*Atsipeikėjusi.*) **Nesitikėjau, nesitikėjau!..**

CHICHI

Chi! (*Eina atopakaliu.*)

2 VYRAS (*Chichi*)

Nė iš vietos!

CHICHI

Chi. (*Stovi išsigandęs.*)

PONIA (*agentams*)

Gerbiami ponai, kaipgi dabar bus su mano pinigais?

1 VYRAS

Kokiais pinigais?

PONIA

Ogi kurie man priklauso iš šito žmogžudžio. Štai liudininkas. (*Rodo į Chichi.*)

GAURAS

Štai tau mano pinigai! (*Sužvangina raktuvais*) **Che che... Girdi, kaip žvanga?**

CHICHI

Chi... (*Šnairuoja į duris.*)

2 VYRAS

Pasakyta nė iš vietos!

PONIA (*Gaurui*)

Aš apgavikė, o pats su kruvinomis rankomis vaikščioja. Kas man dabar atiduos mano pinigus? Girdi?

GAURAS (*piktai juokiasi*)

Kokia tamsta kvaila. Ar man dabar rūpi pinigai. Žiūrėk! (*Ištiesia rankas.*) Matai? (*Agentams.*) Paimkite ir ją drauge! Mes su ja turime dar daug nebaigtų bendrų reikalų...

PONIA (*agentams*)

Ponai, aš esu gerai išauklėta ir dora moteris.. Štai liudininkas... (*Rodo į Chichi.*)

CHICHI (*neramus dairosi*).

GAURAS

Imkite, imkite! Aš jum tiek papasakosiu gražių dalykų apie ją, kad jūs net išsižiosite. Tai „Džiaugsmo Valandos“ namų šeimininkė.

PONIA

Ponai, neklausykite žmogžudžio! Aš...

2 VYRAS (*Poniai*)

Nė žodžio! (*Gaurui.*) Kokių „Džiaugsmo Valandos“ namų?

GAURAS

Tokios slaptos įstaigos, kurioj už pinigus viską galima daryti.

2 VYRAS

A!

PONIA

Ponai!..

2 VYRAS

Užteks kalbėti! (*Pastato ją šalia Gauro.*) O šis? (*Rodo į Chichi.*)

CHICHI

Chi... Pater noster... Omnipotens Deus...

2 VYRAS

Kas tamsta esi?

CHICHI

Chi... Aš... aš... (*Sau.*) Immaculata Virgo Maria...

GAURAS

Tai kažkoks dvasininkas, išmainęs Dievo aukurą ant moters širdies liepsnos. Jis dabar — homo sapiens! Šeškas, be paliovos tykojantis vištas! Cha Cha. Kodel negiedi: „Asperge me Domine“? Šampano, moterų ir muzikos! Klausyk, koks jazbandas... (*Sužvangina raktuvais.*) Cha cha...

1 VYRAS (*Gaurui*)

Prašau nutilti!

2 VYRAS (*Chichi*)

Kas gi pagaliau tamsta esi?

CHICHI

Chi... (*Duoda kažkokį raštą.*) Čia parašyta...

PONIA

Nelieskite jo. Jis tik padėjo man ieškoti šito žmogžudžio.

2 VYRAS (*kažką, pasako savo draugui ir paskum grąžina Chichi raštą; kaliniams*)
Keliaukime!

PONIA

Ponai!.. Ponai!.. Argi galima taip?.. Nei iš šio nei iš to suimti nekaltą moterį...

2 VYRAS **Prašau! Paskum išaiškinsime.**

CHICHI (*irgi drauge eina*)

Chi.

2 VYRAS Tamsta kur? (*Sulaiko jį.*)

(*Agentai varosi Gaurą su Ponia ir tarpdury susi-tinka su kunigu rektorium ir skulptoriene.*)

5.

Kun. ROBERTAS

Aleliuja!

DALIA

Beatrisa! (*Puola prie jos ir apkabina ją.*)

PONIA

Kunige!.. Mane, nekaltą, dorą moteriškę!..

Kun. ROBERTAS (*Gaurui*)

Argi aš kada nors pamaniau, kad teks man pamatyti tamstą sukaustytą...

GAURAS

O!.. Man širdis plyš... (*Puolą ant kelių.*)

Kun. ROBERTAS

Muškis į krūtinę abiem rankom ir sakyk: mea culpa!

GAURAS

Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa...

Kun. ROBERTAS

Te Dievas tau atleidžia. In nomine patris... (*Žegnoja jį.*)

CHICHI (*irgi žegnojasi.*)

2 VYRAS (*Kunigui*)

Atsiprašau. Mes turime eiti.

GAURAS (*Daliai*)

Ponia, atleisk man... Kunige, paguosk mano žmoną, vaikus... O!..

Kun. ROBERTAS

Pax tecum, pax tecum.

1 VYRAS

Užteks!

2 VYRAS

Prašau eiti! (*Išsivaro kalinius.*)

Kun. ROBERTAS (*išlydi juos žegnodamas*)

In nomine...

(*Valandėlę gili tylą.*)

CHICHI (*visai netikėtai*)

Chi!

VISI (*žiūri į jį.*)

CHICHI (*patrina akis, pačiupinėja galvą, pajudina rankas, kojas*)

Chi! (*Žemai pasilenkia.*) **Aleliuja!** (*Dar kartą linkteli ir išeina.*)

6.

Kun. ROBERTAS (*eina prie likusių moterų*)

Na, matai, mano brangioji. Dievas nebeiškentė: pakėlė savo rykštę ir nubaudė tą vilką avies kaily.

DALIA

Tebūnie jam gailestingas Dievas, bet aš iki mirties savo širdy nešiosiu tam savo budeliui baisų prakeikimą. Kunige... (*Prisiglaudžia prie jo ir tyliai verkia.*)

Kun. ROBERTAS

Nurimk, mano brangioji... (*Glostoją.*) Dabar viskas bus gerai... Sugrįš Arnas ir...

DALIA

Kunige!.. Kaip aš jam pažvelgsiu akysna?..

Kun. ROBERTAS

Juk tavo sąžinė gryna? Tu man visas savo nuodėmes išpažinai?

DALIA

Visas.

Kun. ROBERTAS Tai ko tu nerimauji? Kas turi gryną sąžinę, tas visiems ramiai žiūri akysna. O Arnas geras, protingas vyras.

BEATRISA (*nuo lango eidama*)

Pareina!

DALIA

Arnas?

BEATRISA

Taip!

Kun. ROBERTAS

Na ir gerai.

DALIA (*nerimaudama*) **Kunige!.. Aš negaliu!.. Aš kol kas išeisiu...**

Kun. ROBERTAS Gerai, mano miela. Gali išeiti. Aš jį paruošiu.

DALIA (*skubiai išeina į dirbtuvę*).

Kun. ROBERTAS Ir tu, Beatrisa, išeik. Paruošk mums Velykas.

BEATRISA (*išeina pro kitas duris*).

Kun. ROBERTAS (*išsišluosto akinius, pasitaisė rūbus ir laukia*).

(*Įeina Raimundas.*)

7.

RAIMUNDAS Tamsta čia? Aš maniau, kad dar bažnyčioj. (*Kažkaip neramiai, bet tyliai.*) Gerai, labai gerai, kad tamsta atėjai.

Kun. ROBERTAS

Na, Aleliuja! (*Pabučiuoja jį.*)

RAIMUNDAS

Tamsta!.. Rektoriau!..

Kun. ROBERTAS

Ką, mano mielas?

RAIMUNDAS

Mūsų angelas nuodėmingas!..

Kun. ROBERTAS

Aš žinau. Viską žinau. Todel ir atėjau.

RAIMUNDAS

Ir mes ją angelu vadinome!..

Kun. ROBERTAS

Taip. Vadinome ir... vadinsime.

RAIMUNDAS

Kunige, aš nerandu sau vietos! Mano širdy visas perversmas! Man dabar visas pasaulis kitaip atrodo! Aš, slankiodamas gatvėmis, klausiau Velykų varpų ir jie mano širdy aidėjo kaip baisus pasityčiojimas iš žmogaus gyvenimo, kupino apgaulės, monų, nuodingo melo! Juk aš taip ją mylėjau! O ji!.. Kas, kas gi, pagaliau, yra moteris? O!..

Kun. ROBERTAS

Leisk man atsakyti į tavo klausimą. Kiekviena moteris savo prigimtimi tikrai yra skirta būti vyrui angelu... Bet...

RAIMUNDAS

Neminėk, neminėk man, tamsta, angelų! Aš dabar tik apie velnius galvoju. O, kokią aš gražų velnią nulipdysiu moters pavydale...

Kun. **ROBERTAS**

Palauk, palauk, mano mielas. Leisk man baigti savo mintį.

RAIMUNDAS

Prašau. Man vistiek dabar.

Kun. **ROBERTAS**

Juk tu pats žinai, kaip vyrai elgiasi su moterimi. Jie pirma iškelia ją padangėsna ir, ten ją apsvaiginę, apgrobia jos brangius papuošalus ir paskum pastato ją prie gėdos stulpo ir pasigerėdami spiaudo jai į veidą, vadina ją niekše, prostitute...

RAIMUNDAS

Kunige rektoriau! Aš tamstą suprantu. Tamsta, mat, esi labai geras žmogus. Bet kalbėti čia man dabar pamokslus... Atsiprašau... Ne man dabar spręsti moterų ir vyrų santykių problemą... Juk tamsta labai gerai žinai, kad aš savo žmonai ničnieku nesu nusidėjęs...

Kun. **ROBERTAS**

Tu, mano mielas, nusidėjai tuo, kad nekovojai prieš tą moterų padėtį, kurion ją pastatė vyrų sugalvoti moralybės dėsniai... Mums, vyrams, viskas-leista, o moteriai — ji turi būti šventa, kad būtų ką gundyti nusidėti. Pasakyk, kur čia yra nors laidelis teisėtumo arba ir tos pačios moralybės?

RAIMUNDAS

Aš tamstos visai nesuprantu, kuriems galams čia tamsta man visa tai pasakoji? Aš tik viena šiandie žinau, kad mano žmona, geriausioji pasauly moteris, yra niekšė, paleistuvė, nes ji vagčia bėgiojo iš mano grožio rūmų į kažkokią lindynę. Ji man melavo, begėdiškai mane apgaudinėjo!... Čia jokia filosofija nieko nebepadės, nes faktai patys už save kalba. Užteks, kunige, apie tai kalbėti. Aš iš savo gyvenimo knygos išraunu šitą negražų lapą ir metu jį po kojų...

Kun. **ROBERTAS**

Bet ar tu žinai, kodėl tavo žmona lankė tą lindynę? Ar tu savo mylimos žmonos paklausei, pa matęs ją tame klube, koku būdu ji ten atsirado?

RAIMUNDAS

Cha cha... Aš su prostitutėmis nemoku kalbėti.

Kun. **ROBERTAS**

Nekalbėk, nekalbėk taip! Ji ne prostitutė, bet tavo ir kitų vyriškių auka.

RAIMUNDAS

Mano? Cha cha...

Kun. **ROBERTAS**

Tavo todėl, kad ji tave myli, o kitų todėl, kad jie jos trokšta.

RAIMUNDAS

Na ir tegu ima ją. Ji man nereikalinga.

Kun. **ROBERTAS**

Palauk, palauk, mano mielas. Aš tau viską pasakysiu. Tavo žmona, bijodama tau pasakyti, kad ji, dar tavęs nepažindama, mylėjusi kitą vyriškį...

RAIMUNDAS

Ką tamsta sakai?

Kun. **ROBERTAS**

Kad ji, dar tavęs nepažindama, mylėjusi ir net gyvenusi su kitu vyriškiu—
RAIMUNDAS (*kaip griausmas*) **Gyvenusi?! (Bėgioja po kambarį.)** Cha cha... Mano
angelas... Cha cha...

Kun. **ROBERTAS**

Matai, matai, mano mielas...

RAIMUNDAS

O!.. (*Vaikščioja susijaudinęs.*)

Kun. **ROBERTAS**

Ar ji neturėjo teisės taip elgtis, bijodama netekti savo brangaus vyro?

RAIMUNDAS

O! Aš dabar viską suprantu! Man viskas pasidarė aišku! Vadinasi, ji tikrai
tokia... Ir aš dar jos raudu savo širdy, ilgiuosi...

Kun. **ROBERTAS**

Na, matai, matai. Net ir tu taip išauklėtas.

RAIMUNDAS

O, kodėl ji manęs nenušovė toj lindynėj!

Kun. **ROBERTAS**

Bet ar tu žinai, kodėl ji pametė tą kompozitorių?

RAIMUNDAS

Kompozitorių? Kokį kompozitorių? Aš jį vienu mostu...

kun. **ROBERTAS**

Jo jau nebėra šiame pasauly.

RAIMUNDAS

Dabar aš viską suprantu. Bet man nė truputėlio nuo to nelengviau.

Kun. **ROBERTAS**

Ji tą kompozitorių pametė todėl, kad jis, kalbėdamas jai apie meilę, turėjo
dar kitų moterų.

RAIMUNDAS

Kas man rūpi...

Kun. **ROBERTAS**

O tas mūsų turtuolis, tas vilkas avies kaily, kažkokiu būdu sužinojęs tavo
žmonos slepiamą praeitį, paėmė ją savo rankosna ir kankino ją kaip Liucipierius.

RAIMUNDAS

Ką?! Tas pavyzdingas šeimynos tėvas, tas bažnyčios šulas?!

Kun. **ROBERTAS**

Ir aš taip maniau. Man dabar net gėda.

RAIMUNDAS

Tas mano nuolatinis svečias! Aš pasiūsiu! Aš nebeiškėsiu! Aš tuoju pas jį
einu ir...

Kun. **ROBERTAS** Jį jau surakintą nuvedė į kalėjimą.

RAIMUNDAS

O! Kas čia už mano pečių darėsi!.. Kas čia darėsi!.. Ir aš...

Kun. **ROBERTAS** Tik pamanyk, ką tavo žmona turėjo pergyventi: visa širdžia
mylėti savo vyrą ir vaikščioti pas kitą...

RAIMUNDAS

Kodėl gi ji man nė žodžio?

Kun. **ROBERTAS** Bijojo, nes tu būtum nustojęs ją mylėti. Aš pats girdėjau,
kaip tu vieną sykį išsireiškei tuo klausimu.

RAIMUNDAS

Aš nebegaliu... nebegaliu... Ką man daryti?... Aš turiu ją surasti... pamatyti

ją... pakalbėti su ja... *(Eina.)*

Kun. ROBERTAS

Kur, mano mielas?

RAIMUNDAS

Man reikia dar nors vieną sykį į ją žvilgterėti... O!..

Kun. ROBERTAS

Ir gerai padarysi... O dabar pasakyk man, kaip mano angelas?

RAIMUNDAS

Angelas?.. Aš jį šiandie gaudžiant Velykų varpams sudaužiau. Mano dirbtuvėj tik jo skeveldros beliko.

Kun. ROBERTAS

Ne tiesa. Tu tik šiandie pamatysi, kokį tu gražų angelą turi. *(Atidaro duris į dirbtuvę)*

RAIMUNDAS

Ką?!

(Matyti klūpanti ant kelių skulpturienė, užsimetusi ant pečių angelo apsiaustą. Pro langą ant jos liejasi patekėjusios saulės spinduliai.)

Kun. ROBERTAS

Matai?

RAIMUNDAS *(nustebęs žiūri)*

Ji!.. Mano angelas!.. *(Pamaži eina prie jos.)*

(Įeina Beatrisa.)

8.

BEATRISA *(žiūri nušvytusi)* **Dieve...** *(Paima nuo stalo Gauro paliktus pinigus ir eina prie kunigo.)*

Kun. ROBERTAS

Resurexit lux in corde!

RAIMUNDAS *(staiga sustoja ir stovi).*

DALIA *(pamažėl eina iš dirbtuvės)*

Arnai!.. Arnai!..

Galas.